

Szerkesztőség kiadóhivatal és nyomda: Bulev. Recele Ferdinánd (József főherceg-ut.) 1. Telefon: 151. — Szerkesztő: Kőzlöny, Arad —: Az Aradi Nyomda vállalat tulajdona. Eladása és rotációs nyomás. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lef. Külföldre havonta 50 Lef. több. —: Egyes szám 3 Lef. Vasárnap 5 Lef. —: (Buc. restiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint —:

49-ik évfolyam, 150. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Szombat, 1933. július 8

Gyilkosságra uszítanak Ausztriában a nemzeti-szociálisták

Féktelen agitáció az osztrák kormány ellen -- Furcsa felhívás az öngyilkosjelöltekhez -- Uszítás a rádió keresztül -- Diplomáciai bonyodalom -- Agitátorképző-iskolák Zürichben -- Hitler Afrikában is szervezkedik Németország megkezdte a fegyverkezést

Bécsből jelentik: Ausztria és Németország között egyre jobban kiélesednek az ellentétek. A nacionalista veszély még nem múlt el Ausztria felett és a hitlerista-áramlat különös, szinte excentrikus propagandával dolgozik. Bécs lakosságát például jelenleg az tartja izgalomban, hogy — mint a *Wiener Zeitung* legutóbbi száma beszámolója, — a bécsi rendőrség a házkutatások során tömegesen foglalt le izgató tartalmu röpcédulákat, amelyekben a nemzeti-szociálisták terrorcselekményekre, robbantásokra és gyilkosságra bujtogatnak. Excentrikusnak nevezhető az a nacionalista röpirat, amelyet

az öngyilkosjelöltekhez intéznek a nemzeti-szociálisták. Ebben felszólítják az életuntakat, még pedig rendkívül udvarias és lelkesítő hangnemben, hogy mielőtt megválnának az élettől, ne mulasszanak el néhány olyan személyt meggyilkolni, akik ártnak a nemzeti-szociálista mozgalomnak. Arra kell gondolniok — mondja a röpirat — hogy halálukkal ilyenformán hazafias célt szolgálnak.

Dollfuss feltűnően éles beszéde

Ismeretes, hogy Theo Habicht, az Ausztriából kiutasított osztrák nacionalista-vezér rádióelőadást tartott Münchenben és a mikrofon előtt a legféktelenebb hangon lázított Ausztria és az osztrák kormány ellen, amelynek tagjait népcsalóknak, alávaló hatalombitorlóknak és csirkefogó szélhámosoknak nevezte. Felszólította az osztrák nemzeti-szociálistákat, hogy ha kell, erőszakkal vegyék ki a hatalmat az osztrák kormány kezéből és mentsek meg a süllyedő hajót... A rádióelőadás alkalmával Hitler is Münchenben tartózkodott, így az a feltevés alakult ki osztrák körökben, hogy Hitler tudott Habicht beszédéről, sőt talán éppen az ő beleegyezésével történt a sértegetés. A beszédre most Grácban Dollfuss válaszolt, aki az alábbiakat mondotta:

„Meg akarják tagadni tőlünk minden nemzeti öntudatunkat, orvul támadnak meg bennünket, lesből bombákat hajítanak közénk és orvul revolverrel lönek sorainkba. A gyáva bérencek aljas tetteik elkövetése után átmenetileg Németországba, hol a testvéremzet megvédi őket. Amióta ez a világ áll, így még nem küzdöttek politikai elvekért, ezt a harcot megbélyegezzük és visszautasítjuk. Nem akarok senkit sem megvádolni és ne makarom nevével nevezni az aljas merénylőket és kutymergezőket felbujtóit, de szeretném, ha odaátról világosságot derítenének ezekre az egyáltalán nem fősza ügyekre. Nem kerülünk ki semmiféle harcot, de becsülni csak azt az ellentét tudjuk, aki szembetámad...”

Dollfuss beszéde Berlinben is nagy feltűnést keltett és a német kormány utasítására, ma megjelent a bécsi német követ a külügyi hivatalban és magyarázatot kért a gráci beszédre vonatkozóan. Egyidejűleg a berlini osztrák követ jelentéstételre Bécsbe érkezett.

Németország: a gráci beszédre vonatkozó válaszi írásban kapja meg.

A bécsi lapok minden kommentár nélkül arról az interpellációról számolnak be, amely az angol alsóházban Landsbury lord részéről hangzott el Németország ügyében. Az interpellációval kapcsolatban Sir Austin Chamberlain kijelentette, hogy

az új Németország veszélyt és fenyegetést jelent minden nemzetre és fajra, a német birodalom határain kívül.

Ebből a beszédből és az utóbbi hetekben megjelent újságcikkekből megállapítható, hogy most már az az Anglia is szembefordult a hitleri Németországgal, amely néhány hét előtt még hajlandó volt Németországot Franciaországgal szemben támogatni. Nemzetközi politikai körökben az a felfogás, hogy

a hargulat ma sokkal inkább van Németország ellen, mint volt akkor, amikor Belgium semlegességének megsértésével, ezt az országot hadszíntérré változtatta.

Rendkívül érdekes a bécsi Abend című baloldali lap jelentése is, amelyben leleplezi, hogy a német kormány titkos politikai ügenseket és agentprovokatőröket küldött ki Prágába, Varsóba, Párisba, Brüsszelbe, Londonba, Rómába és Moszkvába és a szovjet mintájára, ügensekkel árasztja el a különböző államokat. Az Abend szerint Svájc is tele van titkos kémekkel és teljesen Lenin módszerének mintájára, Hitler is politikai agitációs-iskolát létesített Zürichben.

még Afrika sem menekült meg Hitler ügenseitől.

Hatvan harcirepülőgépet rendelt Németország

Berlinből jelentik: A birodalmi helytartók ma összeült konferenciáján Hitler kancellár beszédet tartott a nemzeti-szociálista állampolitikáról és a nemzeti-szociálisták gazdasági terveiről. A kancellár hangsúlyozta, hogy a politikai pártok kiküszöbölése

világtörténelmi jelentőséggel bír.

A kormányzatra az a felada hárul, hogy a demokrácia maradványait:

a szavazási módszert, a többségi határozatokat kiküszöböljék, amelyek a községekben és a gazdasági szervezetekben még mindig fennállanak.

Rómából jelentik: A német konkordátum aláírása küszöbön áll. Pápen ismételtén is megsürgette Berlinben a konkordátum-tervezet elküldését, amelyet Hitler állított össze. A tervezet ma megérkezett Rómába. Ez azonban már nem tartalmazza azokat a radikális követeléseket, amelyekre Hitler a tervezet első szövegében feltüntetett. Ezekben

Hitler azt követelte, hogy a katolikus egyház adja vissza a volt állami és fejedelmi vagyonokat, (ebben az esetben a németországi katolikus egyház teljesen elszegényedett volna.) A katolikus egyház az eredeti tervezet szerint újabb vagyont nem szerezhethet, az összes katolikus szervezetek feloszlatandók és csak a plébániák keretein belül működhetnek vallásos egyesületek. Ezekről a követelésekről azonban Hitler most lemondott, úgy-

Londonba érkezett jelentés szerint Tanganyikában az ottani német konzul megkezdte a német telepesek megszervezését hitleri alapon és rohamosztagokat alakított. Az angolok nem nézték tétlenül ezt a szervezkedést, hanem a frontarcosokból szintén rohamosztagokat alakított s most ezek néznek farkasszemet a nemzeti-szociálistákkal.

Bécsből jelentik: Vaugin hadügyminiszter nagy beszédet tartott, amelyben élesen kikelt a német erőszakosság ellen, amit a katolikusokkal szemben tanúsítanak. Különösképpen elítélte azt, hogy a katolikusokat internáló táborokba koncentrálják, mint a keresztényüldözések idején.

— Kétezer esztendeje annak, — mondotta Vaugin — hogy a keresztény vallás megalapítóit vértüket ontották hitükért és nem a nemzeti-szociálisták, azok, akik a kereszténységet megsemmisíthetik!

Halálbüntetés Ausztriában

Bécsből jelentik: A félhivatalos Wiener Zeitung Schuschnigg igazságügyminiszternek azt a feltűnést keltő nyilatkozatát közli, hogy bizonyos esetekben Ausztriában is lehet halálos ítéletet hozni. Ez a helyzet akkor adódik elő, ha ostromállapotot hirdetnek és ekkor a rögtönítélő bíróságok nem is hozhatnak csak halálos, vagy pedig felmentő ítéletet. Politikai körökben ezt a nyilatkozatot általában fenyegetésnek tartják a nemzeti-szociálisták felé. Dollfuss grazi beszéde után egyébként a német-osztrák kibékülés egyre valószínűlenebbé válik.

Bécsből jelentik: Egyre érdekesebb részleteket derít fel a vizsgálat az osztrák nemzeti-szociálisták garázdálkodásairól. Most megtalálták a horogkeresztes vezetőség egy írásos utasítását, amely úgy szól, hogy

dijukat kell kitűzni a legsikerültebb rémhürekre

és a jutalmazott riasztó hírek terjesztéséről alkalmas módon kell gondoskodni.

Felső-Ausztriában a következő híresztelés okozott legutóbb nagy felháborodást: Dr. Aigner letartóztatták, mert szentségtörést követett el. Képet festetett, mely a keresztrefeszítést úgy ábrázolja, hogy Krisztust horogkeresztre szegezték. Ennek a kitalálója is jutalmat kapott a nemzeti-szociálista pártvezetőtől.

hogy ennek következtében kedvezőbb kilátások vannak a konkordátum megkötésére.

New-yorki jelentés szerint a New-york Times úgy értesült Londonban, hogy egy angol társaságnál Németország megrendelést eszközölt 60 harci repülőgépre. Ezeket a gépeket Németország arra akarja felhasználni, hogy megakadályozza a külföldi repülőgépeknek német terület felett való elrepülését. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy

Németország megkezdte a fegyverkezési egyenjogúság megvalósítását.

A New-York Times arról is értesült, hogy az angol kormány utasította a légügyi hivatalt, hogy akadályozza meg a repülőgépek szállítását Németországba.

Münchenből jelentik: A lapok jelentése szerint Hitlernek személyesen kellett megakadályoznia, hogy a rohamcsapatok egyik osztaga le ne tartóztassa Faulhaber müncheni érseket és Brüning volt kancellárt. A vaskancellár csupán azért akadályozta meg ezt a két letartóztatást, mert attól félt, hogy ebben az esetben megakadnának a Vatikánnal való tárgyalások

Kitört a vámháború Amerika és Franciaország között

Roosevelt vámemelésre készül, a francia parlament pedig meg is szavazta a vámok felemelését -- Spekuláció-hullám borítja el Amerikát --

Londonból jelentik: A világgazdasági értekezlet elnöki tanácsának csütörtök esti váratlan döntése a legnagyobb szenzáció erejével hatott. Az értekezlet köreiben senki sem várta ezt a meglepő fordulatot és még a legbeavatottabb delegátusok körében is teljes váratlansággal hatott ez a döntés. A delegátusok már valamennyien csomagolták s minden előkészületet megtettek az elutazásra, amikor este hét órakor úgy döntött az elnöki tanács, hogy az értekezletet tovább folytatják. Chamberlain érvelei a francia delegátusokra is nagy befolyást gyakoroltak, úgy hogy végül az általános nyomásra az elnapolás hívei engedékenyebbek lettek és hozzájárultak a kompromisszumos határozati javaslatához.

Macdonaldnak, a konferencia elnökének az a terve, hogy az értekezletet augusztus végéig együtt tartja.

Roosevelt elnök széles, megelégedett mosollyal, de minden megjegyzés nélkül fogadta a világgazdasági értekezlet irodája által tegnap hozott határozat hírért. Az elnökhöz közelálló nemhivatalos körök a határozatot

az aranycsoport felett aratott megsemmisítő győzelemnek igyekeznek beállítani.

Amíg az ellenzék egyik szöcsöve, Dickinson köztársaságpárti szenátor kijelentette, hogy Roosevelt dollárfelhígítási politikája általános pénzügyi versenyt zúdit a világra, amely végül elseprí az összes állandó értékmérőket.

A New-York Herald Tribune szerint Roosevelt újabb utasításokat küldött az Egyesült-Államok londoni bizottságának, hogy kövessen el minden lehető a világgazdasági árszínvonal emelése érdekében.

A Wallstreet a londoni hírekből egyáltalában nem következtet az értekezlet életbenmaradására.

A New-York Sun szerint egész Amerikát emberemlékezetet meghaladó spekulációs hullám borítja el.

Párisból jelentik: A francia közvélemény nagy jelentőséget tulajdonít annak az értekezletnek, amelyet az aranycsoporthoz tartozó államok jegybankkormányzói szombaton a francia fővárosban tartanak.

New-Yorkból jelentik: A londoni gazdasági konferencia kudarcra már tagadhatatlan. A new-yorki lapok szatirikus hangon írják és hazajáró kísértetnek nevezik a konferenciát. Londonban pedig szatirikus cikkekben dicsőítik Panama államot, amiért egyedül volt olyan okos, hogy nem vett részt a világgazdasági konferencián. A sok szatírizálás mögött azonban komoly veszedelmet jelent Amerika elhanyagolása. Az Egyesült-Államok teljesen visz-

szavonul attól, hogy európai ügyekkel törődjék és Roosevelt elnöknek első megtorló intézkedése az lesz, amidőn felemeli a vámokat. Az inflációs politika nagy sikerrel járt s az élelmiszerárak 40—60 százalékkal emelkedtek Washingtonban és az egész USA-ban.

A gazdasági konferencia kudarcra a genfi leszerelési konferenciát is erősen veszélyezteti, miután Amerika reménytelennek látja a leszerelési konferencia helyzetét és valószínűleg nem küldi ki többé delegátusait a konferenciára, azonkívül visszalép az 1935-ös flotta-egyezménytől is.

Párisból jelentik: A Kamara esti ülésének végén Daladier miniszterelnök törvényjavaslatot nyújtott be, amely a kormányt felhatalmazza, hogy megváltoztathasson bizonyos vámtételeket, amelyek Franciaországot több más állammal szemben hátrányos helyzetbe hozzák. Daladier beszédét ezzel a mondattal fejezte be:

— Azt hiszem, nem kell külön megmondanom, melyek azok az országok, amelyekről szó van.

Teljes szabadságot kíván a kisebbségek számára Junian pártja

Lengyelország az orosz-román viszony megjavítása érdekében dolgozik — A lengyel miniszterelnök a fővárosban —

Bucurestiből jelentik: A londoni konferencia tárgyalásai során, a gazdasági élet homlokterébe kerültek a valutáris kérdések és egyes bucuresti-i sajtóorgánumok szerint, a román kormány körében is megbeszélések folynak az aktuális gazdasági- és valutaproblémákra, illetve az ezekkel kapcsolatos intézkedésekre vonatkozólag. Végző döntés ezekben a kérdésekben azonban mindaddig nem történik, amíg Madgearu pénzügyminiszter Londonból haza nem érkezik. A pénzügyminiszter az eddigi tervek szerint, vasárnap érkezik meg a fővárosba.

A kormány tagjai körében főképp három formula merül fel: újabb takarékosági intézkedések a személyi kiadásoknál, az anyagi kiadások csökkentése és külföldi adósságaink új alapokon való rendezése. A külföldi kölcsönök részleteinek leszállítása érdekében Párisban már meg is indultak a tárgyalások, amelyeknek eredményéről Madgearu pénzügyminiszter fog beszámolni a kormány tagjainak.

A javaslatot óriási többséggel — 488 szavattal 10 ellenében — elfogadta a Kamara. Daladier Indítványára kétségek nélkül Anglia és Amerika ellen irányul.

Franciaország ezzel a javaslattal nem várt be az Amerika részéről bejelentett Európa-, illetve francia-ellenes intézkedéseket, az „Amerika first” (Amerika minden más előtt) politika gyakorlati érvényesítését, hanem mintegy maga kezdi meg az offenzívát.

egy éles fegyvernek — a vámpolitikai felhatalmazásnak — a kovácslásával.

Az esti londoni jelentések érdekes eseményekről számolnak be. Csak most szivárgott ugyanis ki, hogy az elmúlt napok tanácskozásain Ausztria részéről fontos hivatalos bejelentés történt.

Schüller osztályfőnök, Ausztria delegátusa, kormánya utasítása alapján közölte, hogy Ausztria a középeurópai gazdasági rend szabályozását feltétlenül szükségesnek tartja és különösen nagy súlyt helyez a Magyarországgal való legszorosabb gazdasági kapcsolatok megteremtésére.

Ausztria felfogása szerint a legmegfelelőbb az osztrák-magyar vámunió megteremtése volna.

Az osztrák delegációnak ezt a nagyfontosságú bejelentését a magyar delegáció nyomában közölte a magyar kormánnyal. Az illetékes magyar tényezők legutóbb bizalmas konferencián foglalkoztak Ausztria delegátusának érdekes bejelentésével.

Jersedensky lengyel miniszterelnök ma délelőtt felkereste Vaida Sándor miniszterelnököt, akivel hosszabb beszélgetést folytatott. A két államférfiu részletesen megvitatta a két országot közösen érdeklő kérdéseket, elsősorban a londoni megneemtadási paktumot. Jersedensky miniszterelnök közölte, hogy Lengyelország döntőbíráskodást szerződést kíván kötni Oroszországgal, amely komoly garanciáját képezné a további kapcsolatok kimélyítésének. A lengyel miniszterelnök biztosította Vaida miniszterelnököt, hogy

Lengyelország mindent el fog követni az orosz-román viszony megjavítása érdekében.

Itt írjuk meg, hogy Junian radikális parasztpártja ma közzétette a párt kisebbségi programját, amely a következő főbb pontokat tartalmazza:

1. A kisebbségekkel nem kartellben kell választásokra szövetkezni, mert ennek gyakorlati értéke nincs.
2. A kisebbségek rendszer tagként beléphetnek a pártba, ahol teljesen egyenlő jogokat élvezhetnek és tisztéget viselhetnek.
3. A tanítás minden nyelven szabadon történhessék, az illetékes köztársasági hatóságok kötelezettsége mellett.
4. Teljesen egyenlő elbánásban részesítendő az iskolai és egyházi ügyek.
5. Lehetségessé teendő, hogy az igazságszolgáltatás és a közigazgatás előtt a kisebbségek nyelvüket szabadon használhassák, nemcsak az illető helység többségének kívánsága szerint, hanem a jelentős számban élő kisebbségek számára is megadandó ez a jog.
6. Az etnikai származás megjelölése mellőzendő. A kisebbségi nyelvek és nemzetiségek elleni izgatás szigorúan eltiltandó.

A magyarság mindenesetre örömmel fogad minden olyan programot, amely jogainak megadását célozza. Viszont meg kell állapítani, hogy hasonló programokat mindig az ellenzékli pártok hangoztatnak, amelyek — ha kormányra jutnak — következetesen megfigyelkednek a szépen hangzó programpontról.

A legnagyobb kényelmet
nyújtó legmodernebb

ELRAZOL

villanyborotva készülék

Romániában egyedül kapható

„CITY” drogeria
E. ZEINER, Minorita-palota.

Nagyarányu kommunista szervezkedést leplezett le az aradi sziguranca

A titokzatos idegen — Házkutatások és letartóztatások — Brassóból jött Aradra egy agitátor a szervezkedés vezetésére —

Szenzációs leplezést eszközölt az aradi sziguranca, amennyiben hosszú hónapok óta tartó nyomozás eredményeképpen sikerült elvágna annak a kommunista szervezkedésnek a szálait, amelyet egész Aradra és a megyére akartak kiterjeszteni és, amelynek vezetésébe más erdélyi városokból is küldtek le Aradra agitátorokat. A szervezkedés megindulására Ciorescu Tache szigurancafőnök figyelt fel akinek feltűnt, hogy a már letört aradi kommunista mozgalom újra éled, hogy annak vezetői, akik az utóbbi időben hasonló akcióktól tartózkodtak.

Ujból megbeszéléseket tartanak és, hogy ezeken a titkos összejöveteleken idegen, az aradi sziguranca előtt eddig ismeretlen egyének is részt vesznek.

A szigurancafőnök természetesen a legerélyesebb nyomozás bevezetésére adott utasítást, azonban a megfeszített munka ellenére, a nyomozás nehezen haladt előre, amennyiben a gyanúsítottak ellen döntő bizonyítékokat nem sikerült produkálni, ezek nélkül pedig az állambiztonsági hivatal őrizetbevételeket nem kívánt eszközölni, éppen azért, mert attól tartott, hogy esetleges elhamarkodott letartóztatások a kommunisták egy részének menekülését segíthetik elő.

A sziguranca embereinek figyelme főképpen

egy titokzatos idegen felé irányult, aki hosszabb ideig tartózkodott Aradon és érintkezésbe lépett azokkal a személyekkel, akiket a sziguranca már a régebbi szervezkedések idejéből ismert.

Az idegen gyakran megfordult a volt Szabadság-tér 8. szám alatti házában, ahol Molnár Sándor cipészt kereste fel. A sziguranca ekkor bevezette a nyomozást a cipész szerepének a kiderítésére és, amikor elérkezettnek látta az időt, házkutatást tartott Molnár Sándor lakásán. A házkutatás alkalmával különböző izgatató tartalmu röpcédulákat és egyéb kommunista tendenciájú iratokat találtak. Molnár Sándort a sziguranca őrizetbe helyezte, az idegent azonban nem sikerült elfogni, Molnár pedig határozottan tagadta, mintha ezzel az emberrel összeköttetésben állt volna és ennek tartózkodási helyére vonatkozólag is megtagadott minden felvilágosítást.

A nyomozást elősegítette a brassói rendőrségnek egy váratlanul érkezett körözőlevele. Az ebben foglalt személyleírás ugyanis pontosan az Aradon feltűnt titokzatos idegenre illett, a körözőlevél pedig közölte az aradi

rendőrséggel, hogy Brassóból legutóbb eltűnt az ottani kommunista titkos szervezkedés vezetője, Ferenc József, aki minden valószínűség szerint, ugyancsak propaganda megindítása céljából, az ország nyugati része felé vette útját. Ciorescu Tache szigurancafőnök vezetésével, az aradi állambiztonsági hivatal természetesen most már fokozott erővel folytatta a nyomozást, amelynek eredményeképpen

az egyik, viztorony melletti házában sikerült eliozni Ferenc Józsefet.

A sziguranca főnökének feltűnt, hogy Ferenc aradi jelzésű biciklin járt a városban és

Jutalmat tűzött ki

Bene Emil aradi butorkereskedő eltűnt leánya nyomravezetőjének

Eredménytelenek az eddigi kutatások — Tagad a rendőrségen fogvatartott házvezetőnő

Városszerte nagy megdöbbenéssel és izgalommal fogadták azt a hírt, amelyről az Aradi Közlöny részletesen beszámolt, hogy Bene C. Emil 15 éves, az uritársaságokban ismert leánykája: Bene Irma, szerdán délben nyomtalanul eltűnt szülei lakásáról. A fiatal urileány eltűnése mélységesen megrázta a szerencsétlen szülőket, kik kétségbeesetten megmozgattak minden követ a gyermek feltalálása érdekében. Az aradi rendőrség teljes apparátussal kutat az eltűnt urileány után. A mai napon a bünygyi osztály is bekapcsolódott a nyomozásba, amelynek vezetését lancu Traian, a bünygyi osztály főnöke vette át.

Beszámoltunk arról, hogy Bene Irma eltűnése körül rejtélyes szerepet tulajdonítanak a butorgyáros házvezetőjének, akinek őrizetbevétele már tegnap megtörtént. Az éjszaka folyamán és ma délelőtt ismételtén kihallgatták a házvezetőnőt, aki azonban rendkívül cinikusan viselkedik és flegmatikusan hangoztatja, hogy semmi köze sincs a kisleány eltűnéséhez és egyáltalában nem tudott a gyermek szándékáról, vagy terveiről. Elmondotta azt is, hogy midőn Bene Irmát édesanyja szerdán délben elküldte otthonról hogy olajat vásároljon egy közeli csemegekereskedésben, ő a kertben dolgozott és nem is beszélt a gyermekkel eltűnése

ezért azonnal megkérdezte tőle, hogy kié a kerékpár. Ferenc József erre nem akart feleletet adni, de a bicikli jelzése nyomán természetesen meg lehetett állapítani, hogy ki annak a tulajdonosa. A nyomozás szálai így Ivánics István mikalakai lakoshoz vezettek, akit szintén előállítottak a rendőrségre. Ivánics a legnagyobb meglepetéssel értesült arról, hogy biciklijét egy idegen ember használta és kijelentette, hogy nem is ismeri Ferenc Józsefet. Mint később kiderült, ez meg is felelt a valóságnak. A kommunista agitátor ugyanis Ivánics feleségével állott összeköttetésben, akit már régebben ismert és aki kölcsön adta neki férje biciklijét. Az asszony, akit szintén előállítottak a rendőrségre, azt vallotta, hogy fogalma sem volt arról, hogy Ferenc József miért tartózkodik Aradon és a biciklit azért adta kölcsön, mert azt hitte, hogy Ferenc azzal egy ismerőst akarja meglátogatni. Különböző adatok azonban amellett tanuskodtak, hogy Ivánics Istvánné szintén résztvevett a szervezkedésben és ezért őt is őrizetbe helyezték, férjét pedig elbocsátották a szigurancaáról.

előtt. A házvezetőnő: Buzási Józsefné egyelőre őrizetben marad a rendőrségen.

A kétségbeesett szülők telefonon érintkezésbe léptek a bucuressi- és budapesti rádióleadókkal és közölték velük az eltűnt gyermek személyleírását. A város minden részét detektívek kutatták át a mai napon s mindenütt az eltűnt Bene Irma után nyomoztak, egyelőre, sajnos, minden eredmény nélkül. A szülők nem tudnak belenyugodni abba, hogy a gyermek nincs már a város területén és újból felkeresték ismerőseiket, rokonaikat, hogy nem-e tudnak valamit a leánykáról. Bene C. Emil butorgyáros az Aradi Közlöny útján szólítja fel a város és a megye lakosságát, hogy aki a leánykát szerda déli óta látta, jelentkezzen a főtéren „Butorközpont” üzlethelyiségében, a volt Deák Ferenc-uccai lakásán vagy az Aradi Közlöny szerkesztőségében és adjon meg minden felvilágosítást, amit csak tud a gyermekre vonatkozólag.

A butorgyáros pénzjutalmat tűzött ki bárki részére, aki a gyermekről felvilágosítást ad, vagy nyomára vezet az eltűnt leánykának.

Minden érzőszívű ember, aki együtt érez a kétségbeesett szülőkkel, szívvel-lélekkel be fog állni a Bene Irma hollétét kutató nyomozók gárdájába. A legcsekélyebb felvilágosítás is nyomra vezethet és a személyleírás megfigyelése után bárki ráismerhet a 15 éves urileányra. Bene Irma kreoltípusú, egészséges, szép külseje valóban nem mindennapi jelenség: fekete haja, fekete szemű, erősen fejlett, magasnövésű leány, aki eltűnésekor barna sapkát, barna szvettert, fehér galléros drapp szövetruhát és barna trottórcipőt viselt. A gyermek eltűnéséről mindeddig semmiféle nyom nem került a rendőrség birtokába.

CORSO-mozgó mai műsora!

WILLY FORST

hatalmas filmje 5 világrészben át.

AZ EZERARCU EMBER!

Peter Voss, Der Millionendieb c. világhírű regénye nyomán.

PAUL HÖRBIGER, IDA WÜST, ALICE TREFF.

A 3 órai előadás 8, 15, 20 lejes helyárakkal.

Vasárnap d. e. pont 11 órakor!

M A T I N É! Két film egy műsorban: **OROSZORSZAG!** Wladimir Gaidarow-val!

és

D A L O L A S Z E R E L E M!

RENATE MÜLLER, GUSTAV FRÖHLICH.

JEGY LEI 8, 15.

Franciaország csatlakozik a keleti paktumhoz

Litvinov fontos tárgyalásai Párisban -- A francia kormány kedvezően fogadja a csatlakozás eszméjét

Párisból jelentik: A párisi orosz követségén pénteken dejeuner-t adtak Litvinov orosz külügyi népbiztos tiszteletére. A dejeuner-n megjelent De Monzie francia közoktatásügyi miniszter is, aki Herriot mellett legelkeesebb híve a francia-orosz közeledésnek. Litvinov párisi tartózkodásával

kapcsolatban, nagy várakozással tekintenek az elé, hogy

az orosz külügyi népbiztos felszólítja-e Franciaországot arra hogy járuljon hozzá a keleti paktumhoz és azzal más nagyhatalmak belépését is lehetővé tegye.

Jólértesült körökben úgy tudják, hogy

Franciaország rendkívül szimpatizál a belépési tervvel.

azonban az a kérdés, hogy külföldi körökben hogyan fogadják Franciaország csatlakozását. Ha Franciaország a nagyhatalmak közül elsőnek irná alá a nyolchatalmi paktumot, ez lényegesen megváltoztatná a paktum politikai karakterét, ami sok találgatásra adna okot. Egyelőre Franciaország tehát a várakozás álláspontját foglalja el, mert a paktum aláírása előtt azt akarja látni, hogy a négyhatalmi paktum többi aláírója és Magyarország hogyan viselkedik az egyezmény szemből.

Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a FÖLDES-féle SOLVO-pírula FÖLDES-gyógyszertár ARAD.

A legendás hortobágyi nagyvásár 1933-ban

Cifra szűrében motorbiciklijét maga vezeti a juhász — Birka-pörköltet nem lehet kapni a hortobágyi vásáron, ahol a kóser falatozóban libamájat ettem a számadó gulyással — A laci-konyhákban modern jazz-dalokat játszanak a zenészek —

Debrecen-Hortobágy, 1933. július.
(Copyright.)

Elutaztam Debrecenbe, hogy megnézzem a Hortobágyon a híres, nevezetes *hídi-vásárt*. Erről a látványosságról már a lőcsei kalendárium annalesei is beszámolnak.

A hortobágyi csárda mellett van egy széles hid, kilenc lyukkal. A pásztor-ember úgy hívja, hogy a „*kilenc likas hid*”. A Hortobágy-folyó medrét szeli keresztül. A híres vásárt a hid környékén szokták megtartani, innen a neve: a *hídi vásár*. Nos, erről a hídi-vásárról akarok most beszámolót adni. Ez a riport azonban egyben kordék is: mi lett a Hortobágyból, hogy ide is eljutott a modern technika.

Debrecenből vasuton kell a Hortobágyra utazni. Majd két óra hosszat tart az út. Egy-másután maradnak el *Kismacs, Nagymacs, Nagyhat, Látóképcsárda, Balmazújváros*, amíg a vasut haltot tart a *Hortobágyon*. De nem ez a végállomás. Pár kilométerrel odébb van Halastó, innen aztán már csak szekéren, illetve autón lehet tovább utazni. Az utazás felelte érdekes: az utasnak alkalma van megfigyelni,

Aradi származásu egyetemi tanársegéd

tragikus halála Kolozsváron

Fiatal élet lángja aludt ki váratlanul... *Németh* Ferenc értékes, fiatalsága ellenére is nagy tudásu botanikus, egyetemi tanársegéd 32 éves korában Kolozsváron hirtelen elhunyt. *Németh* Ferencet nagyon sokan ismerték Aradon és mindenki becsülte a fiatal botanikust azért a nagy lelkesedésért, ami nemes célok felé való törekedésre tüzelte ezt a rendkívül tehetséges fiatal embert. Önéletrajzából küzdött fel magát a mai leromlott, kilátástalan viszonyok között és a tudományért, a tudomány szolgálataiban a legnagyobb önmegtartózkodásra, önfeláldozásra is kész volt... Apja, *Németh* Imre, aki hosszú éveken át az aradi Polgári Leányiskola igazgatója volt, minden reményességét vesztette el fiában. Családjá néhány nap előtt kapta a hírt, hogy *Németh* Ferenc váratlanul súlyosan megbetegedett, mire azonnal vonatra ültek s Kolozsvárra utaztak szülei és leánytestvérei. A szerencsétlen fiatal tudós családja körében hunyta le örökre szeméit. Szülei: *Németh* Imre és neje, szül. *Cserba* Vilma, valamint testvérei: dr. *Németh* Miklós, *Németh* Margit és *Németh* Vilma Éva mély fájdalomtól összetörve gyászolják. Temetése az egész város intelligens társadalmának őszinte részvéte mellett ma délután 5 órakor folyt le az aradi Felsőtemetőben, amelynek halottasházában ravatalozták fel az elhunyt fiatal tanár Kolozsvárról hazaszállított holttestét. *Németh* Ferenc tehát a családi sírboltba tért meg pihenni rövid, de értékes földi pályafutása után.

miként uszik át lassan-lassan a tanyavilág a végtelen pusztaságba. Hogyan tűnik el az utolsó kutágas is, hogy aztán a sovány legelőkön már csak csipkés szélű, csillogó szikes foltok adjanak némi változatosságot. A nagyhortobágyi állomástól gyalog kell folytatni utunkat. Pár percnyire van csak a hortobágyi csárda, ide látszik már a sokadalom. A csárda körül hatalmas autópark: *szekérnek hire-hamva sincs*. Mindenki autón jár, *motorbiciklivel, szürrel a hátán robog a juhász is, maga vezeti a masináját, az oldalkocsiban síkogat a menyecske*...

Meséli nekem *Tóth* Imre, Debrecen város javadalmi hivatalának vezetője, aki a hortobágyi vásáron a passzusokat átírja és aki informálva van hivatalánál fogva a forgalomról:

Film készült a hortobágyi nagyvásárról

A gyorsfényképész sátra előtt pásztoremberek egy pengőért szűrt, pörge kalapot, karkás ostort, pipát és juhászbort adnak kölcsön a városi embereknek, akik harminc fillérért így fotografálják le magukat. Szemben planétát árulnak és a vásáros hangos szóval kínálja a „*citromos a vaníliás!*” elnevezésű vörös és gyanus limonádéját.

Igazi forgalom egyedül a Lacisoron van. Itt állanak a hentesek sátrai, közöttük a *Böde Gyula* sátra vezet. Lábasokban süll, rotyog a lacipecsenye, zsványhus, flekken, bográcsokban főzik a gulyást. A sarokban fuvószekerek játszik. Vagy ötvenen jöttek el a hídi-vásárra, ahol négyes-ötös csoportokban széledtek el az egyes sátrakban. Még csak véletlenségből sem játszanak magyar nótát. Emitt azt hallom, hogy: „*Es war einmal ein Musiker*”, amott a *Vig* özvegy-ből *Vilja* dalát muzsikálják...

Érdemes elmenni a *Böde Gyula* sátrába, talán ez az egyetlen hely, ahol hamisítatlan, igazi debreceni ételeket lehet enni. És jellemző, hogy *Böde Gyula*, aki hamisítatlanul mentette át a multból a debreceni paprikás szalonnát, kolbászt, lacipecsenyét a jelenbe, nem engedték ki nagyszerű portékájával a gödöllői jamborera...

„Kunsági kóser konyha...”

Amott a sarkon pásztorbotot árulnak, négy pengőbe kerül darabja, alig van rá vevő. Ma már a pásztor maga csinálja a botját, amelynek kampója szakasztott mása a püspökök pásztorbotjának és meglepően hasonlít ahhoz a figurához, amely a velencei gondolák elejét díszíti. Nagy közönsége van egy berlini filmoperatőrnek, aki felvételeket csinál a sátrakban. Megtapsolják a juhászt, aki a pincérlánnyal csárdást táncol és a filmre kerül.

— *Jeges a szóda, jeges a málna!* — kiáltja, rikoltja a limonádés, de nincs keletje a portékájának. És csodálatosképpen *birka-pörköltet, amelyet birgepaprikásnak neveznek erre felé, és amely valamikor ott rotyogott minden csárdában, sátorban, az egész Hortobágyon nem*

Az idei hídi-vásárra nem hajtottak fel egyetlen szamarat sem. Megtörtént a csuda: a hortobágyi vásáron nem lehetett szamarat venni. A juhász már nem jár szamaron...

— Az oka ennek? A Hortobágyon nagyon kevés a szamar. Ami van, azt nem adják el. Mindenki megtartja magának. Néha, parádés alkalmakra, versenyfutásra szükség van rá. Megtartják mutatónak, ereklyének...

Nem kell már a cifra szűr

A hortobágyi nagycsárdában kevés a látogató. Cigány muzsikál a terraszon, de üresek az asztalok. Inkább befelé látható a sokadalom. Sátrak következnek egymás mellett és a sátrak között térdig érő sár. Ez már kelléke a Hortobágy-nak, hiszen *Medárd*-napkor esett az eső és még alaposan benne vagyunk a negyven napon. Előbb a kötélgyártók sátrai állnak sorjában, itt még van valami forgalom, de a szürszabók üzletei előtt alig látni vevőt. *A hortobágyi hídi-vásáron az idén mindössze egyetlen cifra szűrt adtak el hatvanöt pengőért.* ... Azelőtt hatvan-hetven szürszabó árult, ma alig van négy. És üres a kulacsosok környéke is. A juhász ma már nem issza csikóbőrös kulacsból a bort. Az idegenek részére árulnak csak kulacsokat, inkább apró, hitvány, csenevész, miniatűr emléktárgyakat. Ezeket szegény jogászok, meg filozopterek fabrikálják és a debreceni *krematórium képét festik a kulacsra*. Az egykor virágzó kulacsos-ipar teljesen megszűnt.

lehet kapni... Ellenben nagy a sokadalom a lacisor utolsó sátoránál, ahol feltűnő betűk hirdetik, hogy:

*Kunsági konyha
valódi*

ORTH. KÓSER FALATOZÓ

Fehérhusu libamellet, tyuklevest, sóletet árul itt egy fehérhaju, főkötős asszonyság, de igazi specialitása a libamáj. És az asztal körül cifra szűrű, pörgekalapos pásztorok ülnek. Izlik nekik a *Brück Samuné* főztje. Én magam a számadógulyással egy asztalnál ettem libamájat...

Paál Jób.

FELMENTETEK

egy aradi lakatost

a liliumtiprás vádjá alól

Igen jellemző a mai erkölcsökre az az ügy, amely ma került az aradi törvényszék első szeciója elé. Egy aradi lakatost liliumtiprással vádoltak és a bíróságnak fel kellett menteni a vádlottat, mert kiderült, hogy a szóbanforgó leány — dacára annak, hogy csak decemberben lesz 13 éves — korántsem volt lilium.

Ardelean Mihály aradi lakatos — a vád szerint — elcsábított egy szüleinél élő 12 és fél éves kisleányt, akivel négy hétig együtt élt. Ekkor szerzett tudomást leánya hollétéről az anya, aki elment a lakatos lakására és onnan hazavitte a leányt. Mindössze egy napig volt otthon a kisleány, aki az első alkalmat felhasználta arra, hogy visszaszökjön *Ardelean*-hoz. A szülők feljelentésére indult meg a bünvádi eljárás és az ügy ma került az aradi törvényszék elé. A lakatos beismerte, hogy együtt élt a leánnyal, akiről azonban nem tudta, hány éves. Elmondotta, hogy a leány szölytötte meg és elpanaszolta, hogy nem bírja ki szüleinél, azok folyton ütök-verik és elviselhetetlenné lett az élete. Megszánta és felajánlotta neki, költözön hozzá. Szorosabb kapcsolatok azután csak a leány kezdeményezésére kezdődtek közöttük. Kihallgatták a leánykát is, aki megerősítette az *Ardelean* által elmondottakat, sőt kijelentette, hogy a lakatos nem volt az első, akivel intim viszonyt tartott fenn. *A leány vádlomása alapján a bíróság felmentette a vád alól Ardeleant.*

Vața de jos (Alváca) kóses és szénsavas

hőgyógyfürdő

Csusz, rheuma, kószvény,
ischias, aranyér, visszértágulás, női bajokra

Erdély legolcsóbb gyógytelepe

Orvosi ellenőrzés.
Kiltűnő konyha. Állandó zenekar.
Pormentes magaslatti levegő. 2106

Reggeli, ebéd, vacsora, lakás és fürdő 100—120 lej

Kedvezményes vasuti jegy. Prospektust készséggel küld az IGAZGATÓSÁG.

A királyi palota renoválásánál lezuhant aradmegyei kőműves özvegye másfélmilliós kártérítési pert indított egy bucuresti-i vállalat ellen

Weindl Dezső gyoroki kőműves tragédiája — Felsőfolyamodvány és sikertelen tárgyalások Bucurestiben

Egy szegénysorsu gyoroki kis családban reménykedve várja a napok mulását és egy szerencsétlen gyoroki özvegyasszony naponkint lesi a postát, hátha hozott számára értesítést abban a nagy perben, amelyet férje elvesztése miatt indított egy bucuresti-i építővállalat ellen. Weindl Dezső a mult esztendő júniusában éles halálsikollyal zuhant le a bucuresti-i királyi palota párkányáról és összetört, vérző tagokkal terült el a nyári naptól izzó aszfalton.

Szorgalmas gyoroki kőművesmester volt Weindl Dezső, két szép gyermek apja és megelégedetten élt a kis faluban addig, amikor munka kínálkozott számára. A válság azonban hamarosan felborította a kis család nyugalmát. Weindl Dezső állás nélkül maradt. Aradon próbálkozott de itt sem tudott elhelyezkedést találni az építkezés éppen úgy pangott a városban is, mint a megye többi részében. A fővárosba ment és itt sikerült is munkát kapnia Prager Emil bucuresti-i építésznel, aki *akkoriban vállalta el a királyi palota renoválásának munkáját*. Weindl Dezső ismét keresethez jutott, amelynek jórészt szorgalmasan küldögette haza és a kis gyoroki házban ismét örömet élt.

1932. június negyediken történt a tragédia.

Weindl mester nyugodtan dolgozgatott a királyi palota emeleti párkányán, amikor egyszerre megcsuszott az egyik kő, a kőműves megtántorodott és éles sikollyal zuhant alá az aszfaltra, ahol összetört tagokkal, vérezve terült el.

Beszállították az egyik kórházba, de minden orvosi erőfeszítés hiábavaló volt. Weindl Dezső gyoroki kőművesmester *hősi halált halt a munka frontján*. Másnap távirat érkezett az özvegyhez. A bucuresti-i építész-mérnök cége küldötte és csupán ennyi állott benne:

„Jöjjön azonnal, férjét súlyos baleset érte.”

Weindlné, aki akkor még nem tudta, hogy özvegygé lett huszonnégy órával előbb, két gyermekével együtt vonatra ült és Bucurestibe utazott. Ott tudta meg a lesújtó hírt: *a kenyérkereső férfi, két gyermekének apja a kórház halottasházában feküdt. S még aznap elföldtelték az egyik bucuresti-i temetőben.*

Kifosztották az aradi református templom perselyeit

Vakmerő betörés történt csütörtökről péntekre virradó éjszaka az aradi református templomban. Ma reggel Csécsi Imre református esperes arra lett figyelmes, hogy a templom Kálvin János-ucca felé eső kapuja, amely hét év óta zárva van, *tárva-nyitva állott*. Nyomban besietett a templomba, mert betörést gyanított és csakhamar bebizonyosodott, hogy gyanuja alapos volt, mert

a templomban elhelyezett perselyek feltörve a földön feküdtek.

Csécsi Imre azután besietett a sekrestyébe, mert itt olyan persely áll, amelyben rendszerint néhány száz lej található. *Ezt a perselyt is feltörve, ugyszólván darabokban találta meg.*

Csécsi Imre nyomban értesítette a betörésről a rendőrséget, amely nagy apparátussal kezdte meg a nyomozást, hogy a templomioszogatókat leleplezze. A perselyekben — az eddig megállapítások szerint — 500 lej lehetett. A rendőrség megállapítása szerint az ismeretlen tettesek az oldalajtót álkulcsal nyitották fel és úgy hatoltak be a templomba, amik a reményében, hogy valami nagyobb zsákmányra tesznek szert. A nyomozás folyik és már eddig is több kihallgatás történt a templomosztogatás ügyében.

A temetés után Prager Emil mérnök magához hivatva az özvegyet. Felajánlotta, hogy *harmincezer lej végkielégítést fizet és biztatta fogadja el, miután per esetén sem kaphat többet*. Ezzel szemben azt kérte, írjon alá özvegy. Weindlné egy kötelezvényt, amelyben kijelenti, hogy *semmitéle kártérítési igényvel nem lép fel Prager cég ellen*. A cég ügyvédje is kiegyezésre beszélt rá az özvegyet, aki végül *át is vette a pénzt, azzal a feltétellel, hogy időnként anyagi támogatást kap a bucuresti-i cégtől*. Weindlné hazajött. Mult az idő, a beígért támogatás elmaradt. Levélben sürgette még csak választ sem kapott. Ekkor megírta a Prager-cégnek, hogy ügyvédhez fordul, ha nem tesz eleget ígéretének. Erre sem jött válasz. S özvegy Weindlné végül bejött Aradra, ahol felkereste dr. Gherman Dante aradi ügyvédet és megbizta érdekei képviselésével.

Az ügyvéd először kiegyezéssel próbálkozott. Érintkezésbe lépett a bucuresti-i építész-mérnökkel és felkérte, ajánljon fel megfelelő végkielégítési összeget az özvegynek. Hivatkozott arra, hogy ha özvegy Weindlné alá is írta, hogy lemond minden további végkielégítésről, ezt csupán a maga nevében tehetné, de *a két gyermek nevében semmiesetre sem mondhatott le kártérítésről*. Miután Gherman dr.-nak nem állott módjában hogy személyes tárgyalásokat folytasson a céggel, felkért egy ismert bucuresti-i ügyvédet, dr. Gheorghe Andrut, hogy nevében tárgyaljon. Heteken és hónapokon át folytak a tárgyalások, anélkül, hogy valamilyen eredményre vezettek volna. *A Prager-cég hallani sem akart arról, hogy a már kifizetett harmincezer lejen kívül fizessen valamit és arra hivatkozott, hogy a cég nem volt oka a szerencsétlenségnek, tehát nem tartozik anyagi felelősséggel sem.*

Az özvegy jogi képviselői ekkor újabb akcióra határozták el magukat.

Felsőfolyamodványt szerkesztettek özvegy Weindl Dezsőné nevében és Felsőföldnek

Bucuresti-Brassó közt az árviz miatt megszakadt a vasuti összeköttetés

Viz alatt az egész Barcaság — Az árviz által sújtott területeken minden termés elpusztult

Bucurestiből jelentik: A hetek óta tartó esőzések a Barcaságban nagyarányú árvizet okoztak.

Brassó vidékén az összes folyók kiáradtak. A Tömös-folyó Predeal és a tömösi-álgut között, alámosta a vasuti töltést s emiatt tegnap ezen a vonalon a közlekedést beszüntették. Az áradat előntötte a felsőtömösi országutat is és a kiküldött segélycsapatok most sziklarobbantással emelnek gátakat.

Rozsnyó mellett a Török-patak elmosta a Brassó-Zernest közötti vasutvonalat. Az Olt és a Tatrang-folyók előntöttek az egész Barcaságot. Földvár, Apáca, Szentpéter, Mérés, valamint más községek is komoly veszedelmekben vannak.

A Bodza-patak előntötte Bozai községet, ahol a katonaság ötven házat kilakoltatott. A Bucsecsen, Gyergyóban, a görgényi havasokban és a Pucioasan napok óta havazik.

Sinaián tegnap mindössze plusz egy fok volt a hőmérséklet, a Pucioasan minusz tíz fokot mutatott a hőmérő.

Bucuresti és Brassó között a vasuti és autobusz-közlekedés megszakadt.

A CENTRAL-mozgó ma mutatja be

Mikszáth Kálmán:

„A vén gazember”

c. regényének filmváltozatát. Jegyek elővételben kaphatók. — Telefon 246.

elpanaszolták a gyoroki kis család tragédiáját, arra kérve a királyi kabinetirodát, hogy intervénáljon a Prager-cégnél, legyen belátással egy özvegy és két kis gyermek iránt és adjon megfelelő kártérítést.

A felsőfolyamodványt azzal indokolták, hogy a halálos szerencsétlenség éppen a királyi palota renoválásánál történt. A kabinetirodától azonban nem érkezett még válasz, ami nem is csodálható. Hiszen az ország minden részéből ezerszámra érkeznek be naponta hasonló természetű kérések és a kabinetiroda nem is képes minden kérvényt elintézni. Lehetséges, hogy özvegy Weindlné felsőfolyamodványa is ott fekszik a sokezer kérvény között, elintézésre várva.

Gherman dr. és bucuresti-i megbízottja úgy látták, hogy megegyezésre nem lehet kilátás és miután minél előbb dűlőre akarták vinni az ügyet, végül perre határozták el magukat. Az elmúlt napokban nyújtották be az illovi törvényszékhez a keresetet, amelyben

özvegy Weindl Dezsőné másfél millió lejes kártérítésre perli a maga és gyermekei nevében Prager Emil bucuresti-i vállalkozót.

A bíróság előreláthatólag a nyári szünet után veszi tárgyalás alá a szerencsétlen aradmegyei özvegyasszony perét.

Gyoronon pedig várnak. Weindl Dezső immáron egy esztendeje fekszik a bucuresti-i temetőben, özvegye pedig reménykedve harcol, nem magáért, hanem azért a két gyermekért, akiknek jövőjét akarja megtérmenteni abból a pénzből, amelyet a törvényszék ítélete nyomán vár. Két gondtalan, apátlan kisgyermeknek akar szebb jövődot biztosítani a özvegy asszoló anyaszív... Marosi Rudolf.

A vonatok Predealon, illetve Brassóban megtorlódtak és ezért a katasztrófa pontos méretei még ismeretlenek.

Brailában napok óta vihar dühöng. A villámcsapások emberáldozatokat is követeltek.

Nagy árvizeket jelentenek a bukovinai Suceava- és Radautimegyékből.

A Pruth két métert emelkedett és mellékfolyói sok községet elárasztottak. Hasonló a helyzet lasi vidékén is. A termés mindenütt elpusztult.

Aradvárosi mozik műsora

5. negyed 8 és fél 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: Premier. A VÉN GAZEMBER. Mikszáth Kálmán regényének filmváltozata, főszerepekben: BÁRSONY RÓZSI, HALMAY TIBOR, KUN MAGDA, WOLF ALBACH-RETTY, SUGÁR KÁROLY, VENCZEL BÉLA, Berky Jóska cigánybandája muzsikál.

SELECT MOZGÓ: AZ EZRED DISZE. Zenés és énekes bohózat, főszereplők: RALPH ARTHUR ROBERTS, IDA WÜST, HARRY HALM, MARGOT WALTER, ALBERT PAULIG. — Az előadás keretében fellép a világtípus MARTINI TRIO akrobaticus táncokkal. Helyárak: 5, 8 és emeleten 13 lej.

HIREK

Asszonyi sors

Tétován, riadt tekintettel lépett be ma délelőtt Milinkovits Péterné, tauti postamesternő az aradi ügyészség egyik hivatalszobájába. Félve nézett körül a felekkel telt hivatalban, látszott, hogy eddig nem akadt még dolga ügyészsége. Pár percig állt tanácstalannul, amig azután kellő bátorsághoz kapott és megszólította az egyik hivatalnoknőt.

— Kérem szépen, hol mondhatnám el panaszomat. Szeretném, ha segítenének szomorú sorsomon, de nem tudom, hová forduljak.

A hivatalnoknő sok munkája közepette is meghatotta a segélykérő hang és biztatta az akacszony, középkori asszonyt, mondja el panaszát. Milinkovits Péterné ezután előadta kis tragédiáját, amelyhez hasonló naponként sok fordul elő, elismertette az aradi ügyészség szürke, rideg hivatalszobájában a megszokott asszonyi sorsról szóló panaszt, az elhagyott feleség tragédiáját.

— Együtt éltünk az aradmegyei Taut községben, — mondotta — ahol postamesternő vagyok. Hat gyermekünk van és házasságunk eddig zavartalan volt. Férfjemnek nem volt állása, de néhány hónappal ezelőtt kilitása nyílt arra, hogy az ottani községházán elhelyezkedjen. Hónapokkal ezelőtt történt, hogy férjem édesanyja, aki Aradon lakik, meghalt. Bejött a városba, elintézte a temetéssel járó formalitásokat és levelet írt nekem, a melyben közölte, hogy egyelőre nem jöhet haza. Azt írta, hogy édesanyja adósságok hátrahagyásával halt meg. Ezeket ki akarja fizetni, erre alkalma is nyílt, mert állást kapott a városnál. Amint lejizette az adósságokat, hazajön.

— Azóta várom vissza, de hiába. Nemrégiben azután megtudtam, miért nem jön haza a férjem. Itt Aradon megismerkedett egy leánnyal, kibé beleszeretett. Össze is kötöztek és amikor kérdőre vontam, közölte velem, nem is szándékozik visszatérni hozzám. Azért jövek az ügyészséghez, segítsen rajtam, hat gyermek várja haza az apját.

A munka megállt a hivatalban. ügyvédek, magánfelek, tisztviselők álltak körül a panaszkodó asszonyt. Sajnálat ébredt a szívekben és mindenki próbált valamilyen tanáccsal szolgálni.

— Mi sajnos, nem tudunk segíteni — mondta résztvevően az ügyészségi hivatalnoknő — férje nem követett el büntetendő cselekményt, a mikor elhagyta, az ügyészségnek nincs jogában eljárni ellene. Arra sem tudjuk kényszeríteni, térjen vissza magához, ha nem akar.

— Adja be a válópert és kérjen tartásdíjat — tanácsolta az egyik ügyvéd, aki ugylátszik nyomában új klienset is látott a postamesternőben.

— De nem akarok elválni, — felelte az asszony — nem teszem szabaddá a férjemet, hogy véglegesen elhagyjon a gyermekeimmel együtt.

— Menjen a polgármesterhez, aki felettese a férjének, kérje meg, beszéljen a lelkére... — hangzott el a következő tanács.

A postamesternő ezen gondolkodóba esett. Az idea tetszett neki. Miután még egyszer megérdeklődte, hogy az ügyészség tényleg nem tehet-e valamit érdekében, megköszöntö a jótanácsokat és elment. A polgármesterhez, vagy más hivatalos fórumhoz... nem tudni. Az ügyészségen azonban percekig Milinkovits Péterné sorsát tárgyalták és a jelenvolt hölgyek igen súlyos kritikát mondtak az "erősebbik nemről." S folyt a vita a házasság problémájáról.

Azután ismét megkezdődött a munka. A tisztviselők beletemetkeztek az aktákba, az ügyfelek jöttek mentek... újabb aktákban újabb élettragédiák kerültek napvilágra, az ügyészségen bőven van belőlük... és nemsokára megfeledeztek a tauti postamesternőről, a hűtlen férjéről, a hat gyermekéről és minden egyéről. A megszokott asszonyi sors. (—rosi.)

— **IDÓPROGNÓZIS.** Északi szél, felhősödés, egyes helyeken, főleg északkeleten esők. hőmérséklet változása nem lényeges.

— **Ferdinánd király halálának évfordulója.** Julius nyolcadikán üli meg az ország Ferdinánd király halálának évfordulóját. Ez alkalomból országzszer te gyászistentiszteleteket tartanak. — Arad valamennyi felekezetének templomában rekviem lesz.

— **Király-hadgyakorlatok lesznek az időn.** Bucurestiből jelentik: A Lupta szerint az ősszel királyi hadgyakorlatok lesznek. A hadgyakorlatok megtartását tisztek előléptetése teszi szükségessé, mert gyakorlati vizsgát csak ilyenkor van módjában tenni.

— **Az aradi pénzügyigazgatóság beszüntette a nyugdíjak fizetését.** Az aradi pénzügyigazgatóság ezen a héten minden nap kiutalta a jelentkező nyugdíjasok illetményeit. Pénteken a pénzkészlet kifogyott és a pénzügyigazgatóság beszüntette a nyugdíjak további fizetését. Eddig négy millió lejt fizettek ki a nyugdíjasoknak. Még egy milliónyi összeg kifizetése esedékes, amelyre vonatkozólag nem érkezett még pénzügyminiszeri rendelkezés. Valószínű, hogy az intézkedés rövidesen megtörténik és akkor a többi nyugdíjasok is hozzájutnak illetményeikhez.

— **Gyűlötenek Péchy Erzsinek.** Budapestről jelentik: A művészsors könyörtelen végzete telepedett be az Aradon is általános népszerűsége emelkedett Péchy Erzsinek. A nagy pesti primadonna, aki Arad színházbajáró közönségének is kedvence volt, súlyos betegen fekszik az egyik budapesti szanatóriumban. Súlyos betegségében a közönség, amelynek még nem is olyan régen dédelgetett kedvence volt, könyörtelenül elfelejtkezett róla. Orvosai rákot állapítottak meg Péchy Erzsinek és a szép szöke operett-primadonna elhagyatva, minden pénz nélkül fekszik a kórházi ágyon. Kollegái most gyűjtőakciót indítottak Péchy Erzsinek javára és felhívják a közönséget, hogy virág helyett pénzt adjanak a nagybeteg primadonnának. A gyűjtőakció élén Bajor Gizi, Gaál Franciska, Fedák Sári és több neves művész nő áll, akik gyűjtőkkel járnak be a fővárost. Péchy Erzsinek tragikus sorsa megdöbbentő: az Élet drámai hősnőt csinált a hajdan körülrajongott operettszínésznőből.

Házasság — két esztendőre

800 font kártérítésre perelt: be elvált férjét Raina Edith Whitton londoni asszony, azon a címen, hogy noha a bíróság házasságukat mindkét fél beleegyezésével bontotta fel, a férfi régebben visszaélt az asszony tudatlanságával és így komoly anyagi kárt okozott neki. A per tárgyalása során érdekes dolgok kerültek napfényre. Whitton annak idején úgy kérte meg a szép Edith kezét, hogy figyelmeztette: ő állhatatlan természet, sokáig nem bírja ki egy nő mellett, szívesen elveszi feleségül, de két évvel tovább nem tarthat házasságuk, a két év elmúltával el fognak válni. Erről okmányt is készítettek, a felek aláírták és amikor a két év elmúlt, a válási ki is mondotta a bíróság. Az asszony most arra hivatkozott, hogy a határidőre kötött házasság ellenkezik az erkölcsi törvényekkel és így bírói jogvédelemben nem részesíthető. A bíróság ezzel szemben azzal az indokkal utasította el a keresetet, hogy ha a nő a házasság megkötésekor jogtudatlan volt is, a válóperben már érvényesíthette volna ezt a kifogást és így utólag nincs joga saját hibáját másra tolni.

Figyelem! Saját érdekében mindenki tekintse meg a

K O Z M A -

féle fűszerüzlet kirakattát,
ahol meggyőződhet az alanti nagy árleszállításról.

1 kg. la. esomegoturó	Lej 38.—
1 kg. tea-vaj	48.—
1 kg. finom trappista	32.—
Tej	4.—

Megérkezett a friss akác méz, valamint a valódi havasi málnaszörp. 2463

— **Megtalálták a spanyol-nátha kórokozóját.** Londonból jelentik: Laidlow angol orvos két aszisztensével együtt bejelentette, hogy sikerült megtalálniok a spanyol-nátha kórokozóját. Számos beteggel kísérleteket folytattak, amelyek sikerrel jártak.

— **Áthelyezés az aradi rendőrségen.** A d. a. m. o. v. i. c. s Pétert, az aradi rendőrség rokonzenyes komisárját, aki legutóbb a mikalakai kerület főnöke volt, áthelyezték a temesvári rendőrkvésztűrára, a közigazgatási osztályra. Adamovics Péter már a szombati napon el is foglalja hivatalát.

— **Megindul a magyar filmgyártás.** Budapestről jelentik: A közeljövőben teljes erővel megindul a magyar filmgyártás. Jelenleg Fedák Sári filmjének, az Iza néniének felvételei folynak Budapesten és ezenkívül két rövid filmet gyártanak. Rövidesen megkezdül az Univerzal Gaál Franciskával egy új film felvételeit, az eddigi legnagyobb magyar hangosfilm pedig a Hunnia filmgyárban készül el. Ezt a filmet Rákóczi-induló címmel Herczeg Ferenc A dolovai nábob leánya c. darabjából írta át Zsoldos Andor. A filmet Székely István rendezi, zenéjét pedig Ábrahám Pál szerzi. A főszereplők: Bánky Vilma, Halmay Tibor, Petheő Auila és Petrovics Szvetisláv lesznek.

— **Megkerült az eltűnt Mattern pilóta.** Moszkvából jelentik: Mattern amerikai pilóta, aki négy héttel ezelőtt eltűnt Szibériában és, akiről azóta semmi hírt sem lehetett hallani, most megkerült. A pilóta a szibériai Amadir-Csutljában szállt le június 12-én.

— **Aradról elszármazott vasuti tisztviselők előléptetése.** Budapestről jelentik: Aradról elszármazott és általános becsülésnek, köztisztviselők örvendő magasállású vasuti tisztviselők kinevezése történt meg az elmúlt napokban. Parecz László MÁV. felügyelő, dr. Parecz Béla volt képviselő fivérének a magyar királyi államvasuti főfelügyelő címet és jelleget adományozták, míg dr. Feltetár Emil MÁV. titkárt felügyelővé és Kraft Károly MÁV. hivatalnokot MÁV. ellenőrré nevezték ki. Valamennyien hosszú időn keresztül működtek Aradon a volt üzletvezetőségi központban, ugyszintén De d e Károly volt aradi állomásfőnökhelyettes, akit legutóbb Vác állomásfőnökévé neveztek ki s aki most 36 évi szolgálat után nyugdíjba vonult. Vácson hangulatos, kedélyes búcsubankettet rendeztek számára, amelyen az aradiak szép számmal vettek részt.

— **Házasság.** Straiu Nicolae, a Román Nemzeti Bank tisztviselője, folyó hó 8-án lép házasságra dr. Stoinescu Sándor aradi ügyvéd leánnyával. Az egyházi szertartás este fél nyolckor lesz megtartva az aradi görög keleti román templomban. (Mindenkülön értesítés helyett.)

— **Kaufmann Kamil volt aradi gépezemigazgató polgári perének tárgyalásával kapcsolatban annak megállapítását kéri,** hogy a volt gépezemigazgatót dr. Hentiu György és dr. Hoffmann Lajos aradi ügyvédek képviselték.

— **Halálos baleset.** Halálosvégi gyermektragédia történt Lippán. A törökfórrás hegyen lakó Stoi Ion hat éves fiacskája az eperfára mászott. Egy száraz ág letört alatta és oly szerencsétlenül esett le, hogy azonnal szörnyethalt. Mivel a szerencsétlenségért senkit sem terhel felelőség, a temetési engedélyt megadták.

— **Közokirathamisítással vádolt gazda.** Gábor György magyarádi gazda, közokirathamisítással vádolva került az aradi bíróság elé. A vád szerint Gábor marhalevelet hamisított és a bűnyogi eljárás a községi bíró feljelentésére indult meg ellene. A gazdálkodó az ügy mai tárgyalásán kijelentette, hogy nem hamisította a passzust, a bíró, aki régi ellensége, megtagadta annak kiállítását, mire a főszolgabíróhoz fordult panasszal. Ennek rendeletére kapta azután meg a marhalevelet, de nem tudja, ki írta alá. Az irásszakértői vélemény megállapította, hogy a községi bíró aláírása nem Gáboról származik és így a bíróság felmentő ítéletet hozott. A községi bíró fellebbezést jelentett be az ítélet ellen.

— **Felmentettek egy sikkasztással vádolt gyorok: asztalost.** Csizmas János gyoroki asztalos sikkasztással vádolva került ma az aradi törvényszék elé, mert eladta az adóban lefoglalt ingóságait. A mai tárgyaláson megállapítást nyert, hogy a foglalás után Csizmas adóhátralékának nagy részét kifizette és így a bíróság felmentő ítéletet hozott.

— **Aradi törvényszéki hírek.** Az aradi törvényszék, ma Palkó Lázár pécskai erdőőr ügyét tárgyalta. Az erdőőrt azzal vádolták, hogy hétezer lej értékű épületét vitt el a gondjaira bízott erdőből. Az ügy mai tárgyalásán Palkó kijelentette, hogy ez a fa járt neki, mint hadirokkant állami alkalmazottnak. A bíróság felmentette az erdőőrt. — Stan Craciun aradi cigánylegény az elmúlt esztendőben sorozatos lopásokat követett el. Az egyik alkalommal azután rajtavesztett és ügye ma került az aradi törvényszék második szekciójára, amely hűnösnek mondtotta ki és hat havi börtönre ítélte a cigánylegényt. — Harmath György közismert aradi betörő ma került ismét az aradi törvényszék elé. Legutóbb dr. Lukácsy Lipót aradi ügyvédnél tört be, ahonnan egy írógépet és varrógépet, valamint több más ingóságot vitt el. Néhány nap mulva elfogták és ma kellett felelnie újabb tetteiért. A bíróság büntetett előéletére való tekintettel, egy évi börtönre ítélte.

Konkurrenszek

A bíró: Most mesélje el, hogyan nyitotta fel ezt a páncélszekrényt?
A betörő: Kizárt dolog. Ezt csak zárt tárgyalás keretében mondhatom el, mert a hallgatóság sorában konkurrenszek is ülnek.

Matuska dalokat komponál a budapesti börtönben

Budapestről jelentik: Matuska ma elkészült régebben bejelentett dalával és azt követelte, hogy állítsák a fogház vezetősége elé. Ez meg is történt és Matuska ekkor büszkén elmondotta, hogy a *steini fegyházban filmszenáriumot fejezett be, amelynek zenéjét is ő írja. Matuska a fogházigazgatótól hangjegypapírt követelt, hogy feljegyezhesse a film zenéjének motívumait, amelyeket különben eltejtene.* A biatorbágyi merénylő kijelentette, hogy gyönyörű zenét ír, amiben egyébként az a legfontosabb, hogy ezt már nem a *Leó szellem diktálta.*

Matuska egyébként ma meghatározott levelet kapott feleségétől és kisleányától. A levelet a kisleány írta, mert Matuska felesége tudvalevőleg jelenleg is súlyos beteg. A kisleány a levélben Matuska ügyvédjéhez is néhány sort intéz, akit arra kér, hogy tegyen meg mindent édesapjának megmentése érdekében. A levelet a kislány így kezdi:

„Drága kicsi apukám! Nem tudom, hogy mi van veled és Te talán el sem tudod képzelni, hogy mennyire hiányzol nekünk. Csak annyit hallunk rólad, amit az újságban olvasunk.“

Matuska felesége azt tanácsolja urának, hogy bizon Istenben és valljon be mindent töredelmesen.

A délutáni órákban jelentkezett a pestvidéki törvényszéken egy csendőrmester, aki elmondotta, hogy a biatorbágyi merénylet éjszakáján a pozdorjává zúzódtott vagonok, a jajveszékélő és vérző sebesültek között egy feltűnően izgatott emberre lett figyelmes, akit igazoltatott is. A férfi utlevelet vett elő, amely *Matuska Szilveszter* részvénytársasági igazgató nevére szólott.

Ez a csendőr Matuskát már az első pillanatban őrizetbe vette, Holló István nyugdíjas házába kísérte, de Matuska innen megszökött.

Az eseményről a csendőrmester csak most tett jelentést a vizsgálóbíróknak.

— **Miklós herceg Rómában.** Rómából jelentik: Miklós román királyi herceg július 23-án Rómába érkezett.

— **Megérkezett Rómába az új román követ.** Rómából jelentik: Lugojanu, az új román követ, ki ma megérkezett Rómába, csak a hó végén mutathatja be megbízó levelét, miután a király jelenleg nem tartózkodik Rómában és csak július végén tér oda vissza.

— **Elsüllyedt egy francia gőzös.** Párisból jelentik: A „Nicolas Paquer“ nevű francia gőzös, amely Marseille északafrikai francia gyarmati kikötők között teljesít szolgálatot, csütörtökön délután elsüllyedt. A postahajó sziklára futott és olyan erős léket kapott, hogy a hajót nem lehetett megmenteni. A legénységet sikerült partraszállítani.

— **Halálozás.** Dr. Hen d l Béla, az Agronomus Alt. Biztosító Rt. jogtanácsosa, életének 44-ik évében, folyó hó 7-én délután 12 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése folyó hó 9-én, vasárnap délután 5 órakor lesz a Str. Simeon Balint 17. számú gyászszobából.

— **Egy orvosi és családját Stájerországban oltotta a lavina.** Gosauból (Stájerország) jelentik: A prágai Feierabend Bohuszláv dr. július 6-án feleségével és két gyermekével együtt a Dachstein-területen lavina temette el. A holttesteket mentőexpedíció szállítja Gosaubá. A prágai orvos feleségével és két gyermekével egy hegyi kisérő vezetés mellett elindult a hegycsucs megmászására. Közben hólavina indult meg a hegyoldalon s maga alá temette az egész turistatársaságot. Az orvost, feleségét és két gyermekét a hólavina megölte, a kisérő kisebb sérülésekkel kiszabadult. Feierabend holttestét még nem találták meg, a többi három holttestet már sikerült előhozni a lavinatörmelék alól.

— **Fegyvercláadás Floridában.** Newyorkból jelentik: A floridai Brooksville fegyházában csütörtökön a fegyverek fellázadtak. A zendülők megmadták a fegyvereket és elbarrikádozták magukat. A fegyvercláadás mindedeig nem sikerült elfojtani. A fegyház igazgatója katonai segítséget kért, mert az a veszély fenyeget, hogy a fegyverek kiütnék a barrikádok mögül és a csekélyszá-
mú fegyvereseket lemeszározzák.

— **Vakmerő betörési kísérlet történt tegnap éjszaka Aradon.** A Ghiba Birta-ucca 12. számú házában lakik dr. Deutsch Izsó, aki arra lett figyelmes az éjszaka, hogy a szomszédos szobában valaki jár. Nyomban benyitott és legnagyobb meglepetésére, egy fiatal emberral találta magát szemközt, aki arra a kérdésre, hogy mit csinál az idegen lakásban, zavaros feleleteket adott. Dr. Deutsch Izsó rendőrt hívott és a késő éjszakai látogatót előállították a kveszturára ahol megállapítást nyert, hogy F. J. 17 éves aradi illetőségű fiatalember, aki az ablakon keresztül hatolt be az ügyvéd lakásába. Őrizetbevették.

— **Heves jelenetek egy aradi törvényszéki tárgyaláson.** Csarits Róza kovaszinci leány két évvel ezelőtt összeköltözött egy aradi közrendőrrel. Az együttélés azonban nem sokáig tartott, a rendőr, akit időközben elbocsátottak szolgálatából, folytonosan bántalmazta és egy szép napon a kovaszinci leány otthagya vadházastársát, de magával vitte a butorokat is. A volt rendőr lopás címén tett ellene bünvádi feljelentést. Az ügy mai tárgyalásán ismét parázs összeszólamokozások voltak a volt rendőr és Csarits Róza között, aki rokonaival igazolta, hogy a butorokat az ő pénzén vették. Ennek alapján a bíróság felmentő ítéletet hozott.

Nemzetközi menedékhely tudósoknak

Rivet Paul a kitünő francia antropológus, a minap a Sorbonneban tartott gyűlésen olyan eszmét vetett fel, amely megvalósulása esetén a huszadik század egyik nagy alkotása lenne. Rivet azt tervezi, hogy olyan tudósok részére, akik bármilyen okból, akár tudományos, akár politikai, vagy másféle meggyűződésük folytán kénytelenek hazájukat elhagyni. Párisban nagyszabású nemzetközi menedékhely állíttassék fel és ebben az üldözöttek zavartalanul élhessenek és dolgozhatnak addig, amíg a megváltozott viszonyok a hazájukba visszatérést ismét lehetővé teszik. Ez az intézet nemzetközi intézmény lenne, melyre egyetlen államnak sem volna egyéni befolyása és beavatkozási joga. A politikai viszonyok között nagyon is érthető, hogy ez a terv felmerült és érthető az is, hogy a gyűlés előkelő tudós résztvevői nagy elismeréssel nyilatkoztak róla. A felkérésedő, mellyel a felmerült tervet fogadták, következőket lehet arra, hogy belátható időn belül felépül a kiülőzött tudósok azilluma.

— **Sírköavatás.** A múlt évben oly tragikus módon elhunyt dr. Szegő Henrikné, dr. Szegő Henrik lippai ügyvéd nejeinek sírjánál, vasárnap, 9-ikén délután 5 órakor, az aradi felsőtemetőben sírköavatás lesz. A szertartást Sziebig Frigyes lippai plébános, pápai kamarás celebrálja.

— **Ki bűnösebb a szerelemben: a férfi vagy a nő?** Londonból jelentik: Napokon át tárgyalta a londoni bíróság egy furcsa „csábítási pert“, melynek ítéletét feszült figyelemmel várta egész Anglia szenzációra éhes közönsége. Az ügy panaszoza Mrs. Newton, a híres Savoy-deszband vezetőjének felesége volt. Egy ügyvéd feleségét, Mrs. Hardyt, perelte be azon a címen, hogy elcsábította tőle a férjét. Hosszu időn át minden este megjelent ott, ahol a férjem és zenekara játszott — hangzott a kereset. — Hamarosan megismerkedtek és férjem ettől kezdve teljesen elhanyagolt engem. Férjem később elköltözött tőlem és minden idejét Mrs. Hardyval töltötte. Három napig tartó tárgyalás után hirdetett végül ítéletet Swift bíró a furcsa ügyben: elutasította kártérítési keresetével az asszonyt. Kiderült a tárgyalás során, — állapította meg — hogy Newton beleszeretett Hardyába, de nem biztos, hogy Hardyánál erről tehetett. A szerelem váratlanul és minden kényszer nélkül szokott fellépni. Nem akad bíró, aki teljes lelki nyugalommal kimondhatná, hogy egy ilyen ügyben ki a bűnösebb: a férfi, vagy a nő?

— **Ma délelőtt ismét elloptak egy kerékpárt,** ezuttal az aradi Iparosok Hitelszövetkezetének 266-os Dürkopp-gépét emelték el a törvényszék épülete elől. A nyomozást bevezették.

— **Az Aradi Korcsolyázó- és Tenniszkлуб ház! tenniszversenye szombaton befejeződik.** A dijkiosztás este 9 órakor a Dacia éttermében, ismerkedési est keretében történik, melyre úgy az érdekeltek, mint a tagok szíves megjelenését kéri a vezetőség.

* URANIA *

MA, SZOMBATON 8, 5, 8 és 10 órakor
Szenzáció reppis. Operett előadás.

Téves kapcsolás

Magda Schneider, Johannes Riemann,
Trude von Berliner.

Délután 3 órakor 8, 10 és 13 lejes helyárak.

5, 8 és 10 órakor
a műsor keretében fellépnek még:

Várad Aladár és Mezel Nelly.

Az első két előadás szigorúan fehér
családi műsor.

Az utolsó előadás (10-10-kor)
Nagy pikáns műsor csak felnőtteknek.

Mind a három előadás rendez helyárak.

— **Megint elraboltak egy amerikai bankárt.** New-Yorkból jelentik: Két bandita elrabolta Otteley bankárt, az atalantai nemzeti bank elnökét, amikor hazuról a bankba ment. Még ugyanaz a nap esti szürkületkor sikerült megszöknie és visszatért Atalantába. Mikor már otthon volt, megérkezett a banditák levele, amelyben 40.000 dollár váltságdíjat követeltek érte.

— **Chaplin ismét filmezik.** Az United Artists szerződést kötött Charlie Chaplinnal egy néma filmre, amelynek karácsonyra kell készen lennie. A címszerepet Chaplin játssza, ugyanő írja a szenáriumot és a kísérő zenét is ő komponálja hozzá. Az új néma filmnek az lesz az érdekessége, hogy nem lesznek benne a jeleneteket magyarázó felirások.

— **Marconi vallomása tudományról és Istenről.** Rómából jelentik: Az olasz közvélemény nagy érdeklődéssel várja Marconi előadását, melyet a közeljövőben fog a barri rádióban tartani. Az előadás címe: Isten, a tudomány és én! A zárkózottságáról és megközelíthetlenségéről közismert világhírű feltaláló előadásában, hír szerint, a soha fel nem ismerhető végső okról fog beszélni. Barri köre úgy tudja, hogy Marconi régen készült rádióelőadására: már hónapok óta hangoztatja, hogy el akarja mondani véleményét egyes dolgokról, amik a mai tudományban nem tetszenek neki. Marconi, aki egyben az olasz tudományos akadémia elnöke, sikra fog szállni a tudomány ellen több oldalról intézett támadással szemben, el fogja mondani véleményét azokról a politikai irányokról, amelyek még a természettudományokba, az orvostudományba és a mérnökök munkájába is napi politikát akar bevinni, akár materialista, akár pedig más oldalról származzanak ezek. Marconi szerint a szabad vizsgálódásnak gátat vetni a legnagyobb bűn, amit az emberiséggel szemben el lehet követni.

— **Egyházközségi közgyűlés.** Egyházközségi közgyűlést tart az aradi ág. ev. egyházközség folyó hó 9-ikén délelőtt 11 órakor a templomban. Ezen közgyűlés választja meg az egyházkerület főfelügyelőjét, továbbá az egyházközségi felügyelőt, 3 másodfelügyelőt, az ügyészt, gondnokot, gondnoki másodjegyzőt és a presbitériumot.

— **Városközi sakkverseny.** A radnai ifjusági egyesület és a lippai munkástestvedő egyesület sakkosztályának legjobbjai, július hó 15-ikén városközi mérkőzés rendeznek. Ez alkalomra az egyesültek értékes díjat ajándékoznak a győztesnek. A sakkverseny elé Radna és Lippa társadalma nagy érdeklődéssel tekint.

— **Áramszünetelés.** A villanytelep igazgatósága értesíti a n. b. fogyasztó közönséget, hogy nagyobb mérvű javítások miatt folyó hó 9-én, vasárnap kedvező idő esetén, az áramszolgáltatás szünetelni fog: reggel fél 8-tól 9 óráig az egész város területén, ahol légvezetékek van.

Nyár

Kávéházi beszélgetés.

— *És együtt van már minden, ami a nyaraláshoz szükséges?*

— *Valami még hiányzik.*

— *Mennyi az az összeg?*

— *Nem a pénz hiányzik.*

— *Hát mi?*

— *A nyár.*

Lányok a strandon:

— *Mondd, kérlek, mi van abban a tégelyben. Napolaj?*

— *Dehogy. Fagybalzsam.*

Vádat emelt az ügyészség

Peter Iulian volt bányászati kormányzó ellen a jegyzői kinevezések miatt megindult bűnperben

Izgalmas tárgyalás a temesvári törvényszék előtt — A volt kormányzó vallomása — Jegyzői tőzsde a kormányzóságon

Temesvárról jelentik: Három napja folyik már a temesvári törvényszék előtt nagy érdeklődés közepette, az ismeretes jegyzőper. A folytatólagos tárgyalás mai napján Peter Iulian vezérfelügyelő, volt bányászati kormányzó kihallgatására került sor. A tárgyalóterem ez alkalommal zsúfolásig megtelt. Peter Iulian nyugodt, fölényes modorában tette meg vallomását, amelynek során elmondotta, hogy az új közigazgatási törvény életbeléptekor szükségessé vált több jegyző áthelyezése. A jegyzőket a törvény értelmében a község választotta, az új beosztás és a ratifikálás joga azonban a kormányzóságé maradt. A törvény értelmében bizottságot alakítottak, amelynek előterjesztési joga volt a jegyzői áthelyezéseknél. Ennek a bizottságnak ő volt az elnöke.

Amikor Temesvárra érkeztem, — mondta a közigazgatási vezérfelügyelő — már akkor, miként most is, valóságos jegyzői tőzsde működött itt. Peter Iulian köriratban értesítette a jegyzőket, hogy kijárókkal ne álljanak szóba. Ezután a vádlottak egyikéről, Popovici György bucuresti-i ügyvédéről beszél,

aki meghitt barátja, Petcu József pedig, a másik vádlott, magántitkárja volt, akire a jegyzői kinevezések körüli ügyekben mindig szükség volt és becsületes, rendes embernek ismerte. Nagy feltűnést keltett Peter Iulian azon kijelentése, hogy a visszaélések ügyében a vizsgálat éppen az ő jelentése alapján indult meg Bucurestiben.

Peter Iulian fél egy óra tájban befejezte vallomását, amelynek során egy aljegyző által Petcu titkárnak adott összegről is beszélt. Az elnök kérdésére elmondotta azt is, hogy Petcu addig volt kabinetfőnöke, amíg rá nem jött a visszaélésekre s akkor szabadságot. Arra a kérdésre, hogy felfüggesztették-e, a bizottsági elnök pozíciójából, a volt kormányzó azt válaszolta, hogy csupán áthelyezték Bucurestibe. A tárgyalás befejezése, illetőleg elnapolása előtt a főügyész bejelentette, hogy

a vádat Peter Iulian volt bányászati kormányzóra is kiterjeszti.

A tanács ezután az új vádlott kérésére a tárgyalást bizonytalan időre elhalasztotta.

SPORT KÖZLÖNY

Vasárnap győzni akar a Gloria-CFR az UDR felett Érdekes sportmutatványok a Cserkész-napon

Már jeleztük, hogy vasárnap a resicai UDR csapata látogat el Aradra, hogy a Cserkész-nap kapcsán a Gloria-CFR együttesével mérje össze erejét. A nagy érdeklődéssel kísért mérkőzés színhelye a Gloria-CFR-pálya lesz, ahol a meccset megelőzően több érdekes sportmutatvány lebonyolítására kerül sor. Így bemutatják képességeiket a legjobb tornászok, ökölvívók, birkózók, vívók és kerékpározók. A szünetben a cserkészek és sportegyesületek vonulnak fel.

A Gloria-CFR erősen készülődik erre a

meccsre. Egyesek úgy vélik, hogy a csapat visszahanyatlott a formájában, ezt az utóbbi hetek eredményei után mondják. A Gloria-CFR éppen ezen a meccsen akarja megmutatni, hogy a csapat még mindig a régi és ha úgy fog játszani, mint ahogy a szezon legnagyobb részében tette is, úgy a győzelem valószínűnek látszik, mert az UDR egy kiváló képességű együttes és ellene csak a teljes erő latbadobásával lehet küzdeni.

Az UDR vasárnap délelőtt érkezik Aradra és a legjobb csapatával veszi fel a küzdelmet, ami az izgalmas és jó játék biztos záloga.

Ma is folytak a versenyszámok az AKTE versenyén

Az AKTE versenyén ma is folytak a versenyszámok. Holnap valószínűleg véget is ér a verseny. — A mai eredmények:

Férfi egyes: 1. Wechsler, 2. Gipta, 3. Tánczos és Fehér. A döntő szét aránya: 5:7, 6:3, 6:2.

Női egyes I. osztályu: 1. Somogyi Klári, 2. Holländerné, 3. Kele Marika és Schwartzné. A döntő aránya: 6:1, 6:1.

Ezenkívül a férfi párosban ezt a játszmát fejezték be: Wechsler, Pataki—Fábris, Holländer 6:2, 6:1.

O Minti 500 lra pénzbüntetésre ítélték. A Torinóban lejátszott Juventus—Ujpest-meccsen Minti, az olaszok középfedezete tette leg inzukált. Szücsöt. A kupa-bizottság 500 lirára büntette a magáról megfélekedett játékos.

O Julius 9-ikén és 16-ikán lesznek a Középeurópai Kupa elődöntői. Bécsből jelentik: A Középeurópai Kupa elődöntőinek helyét és idejét kijelölték. Vasárnap, július 9-ikén, Milánóban, az Ambroziana a prágai Spartat, az Austria pedig Bécsben a Juventust látja vendégül, hogy ezután egy hétre rá, azok otthonában vivja le ellenfeleivel a revánsmérkőzéseket. Az előjelek szerint, a döntőbe valószínűleg a két olasz csapat fog kerülni.

Vasárnap reggel utazik az AMTE Nagyváradra

Vasárnap játszik le a Nemzeti Bajnokság utolsó bajnoki mérkőzését, amelynek színhelye Várad lesz, résztvevői az AMTE és a NAC csapatai. Ezt a mérkőzést már korábban kellett volna abszolválni, az AMTE el is látogatott Váradra, de a rossz időjárás tönkre tette a pályát és: delegált Sepi bíró a játékra alkalmatlannak minősítette a játékteret.

A NAC nagyon készülődik erre a meccsre, mert abban az esetben, ha mind a két pontot megszerzi — ami valószínűnek látszik, — úgy a váradai csapat kerül az előkelő második helyre, megelőzve a két fővárosi csapatot. Az AMTE a következő összeállításban megy át Váradra:

Tyukodi
Bugár, Csajka
Lingurár, Braun, Walter,
Tolán, Magold, Gömöri, Tóth, Nagy

Az összeállítás annyiban tér el az utóbbi hetekben szerepelt csapat összetételétől, hogy Dvorzsák helyét Magold foglalja el.

O A NAC, Universitatea és a Ripensia Budapesten. A „Nemzeti Sport” közli, hogy a Budai „11” Budapesten kívánja szerepeltetni a három legnevesebb román együttest.

Kitűzték a vasárnapi osztályozó mérkőzéseket

A Nemzeti Bajnokság az őszi szezontól kezdve, — az eddigi tizenegy csapat helyett — tizenhat csapat részvételével fog lefoyni. Így az öt utolsónak helyezett csapat közül csak három esik ki, ezek is csak abban az esetben, ha alulmaradnak ligabajnok ellenfeleikkel szemben. Két ligabajnok a központi és a nyugati liga bajnoka, a Kinizsi és a Mures, minden további nélkül bekerül a Nemzeti Bajnokságba.

Vasárnapra a következő osztályozó mérkőzéseket tűzte ki a szövetség:

Brassó: Dragos Voda (Csernovic)—Brasovia. Bíró: Muresan (Kolozsvár).

Nagyszeben: Tricolor (Nagybánya)—Soimii. Bíró: Theil (Segesvár).

Kolozsvár: A Romania—TMTE meccs bírója: Morariu Teofil dr.

A futbalszövetség legutóbbi ülésén sorsuzással döntött afelől, hogy ki legyen az ellenfele a Romania—TMTE osztályozó mérkőzésből kikerülő győztesnek. A sorsuzás eredménye szerint, a vasárnap lejátszandó Déli Liga bajnoki döntő győztese: a bucuresti-i Juventus, vagy a ploesti-i Prahova kerül szembe a Romania-val, vagy a TMTE-vel két mérkőzésen. Az innen kikerülő győztes a Nemzeti Bajnokság mezőnyébe kerül.

A brassói és nagyszebeni osztályozó mérkőzések revánsait július 16-ikán játszik le Csernovicban, illetve Nagybányán.

Miss Magyarország ismét menyasszony

Gál Julia visszatért régi Romeójához

Budapestről jelentik: Hatalmas feltűnést keltett néhány hét előtt az a leleplezés, amely Gál Julia: Miss Magyarország 1933. völegényének, a chilei vajmilliomosnak nimbuzát egyszerűben szétrombolta. Ismeretes, hogy Klein Josét a dugszadag délamerikait, aki egyszerűben beleszeretett a Miss Magyarországgá arrivált Gál Juliába, felismerték az újságokban közölt boldogan mosolygó fényképről — amely menyasszonyával együtt ábrázolta — Szilágysomlyón, ahonnan négy esztendővel ezelőtt megszökött néhány millió lej adósság hátrahagyásával és Délamerikában alapított új egzisztenciát. A pünkösdi menyasszonyságnak vége lett, Miss Magyarország ugyan azt még meg tudta volna bocsátani Klein Jósának Szilágysomlyóról, hogy adósságokat csinált és hagyott hátra, azonban azt nem tudta elfelejteni neki, hogy Budapesten még egy menyasszonya volt, sőt állítólag Chilében is s a chilei donna pénzén jött át Európába mulatni...

Gál Julia, aki régebben egy szerény, szegény pesti fiúval járt jegyben, elpártolt hűséges Romeójától, miután a hírnév, dicsőség megszédítette a fiatal leány fejét. Klein Joséval való szakítása után most — mint kiderült — visszatért ahhoz a becsületes pesti fiúhoz, aki a szép Juliskát önmagáért szerette. Gál Julia Miss Magyarország büszke jelmezeiben boldogan ábrándozott milliomos völegényről, saját autóról, tengerpartról, most azonban — mint a regényekben szokott előfordulni — megtért a szép Juliska. Levetette a sallangos ruhát, amit a hírnév akasztott rá és visszatért elhagyott völegényéhez és most már érzi, hogy a derék pesti fiút nem volt érdemes az amerikai vajkirályért elhagynia.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Arad kereskedői és iparosai megmozdulnak a szigorú adóbehajtások miatt

Naponta harminc árverést üznek ki Aradon -- Nem lesz többé adóhátralék -- Szomorú esetek az adófrontról --

Popa György pénzügyigazgató nyilatkozata

Az aradi pénzügyigazgatóságon az adóhátralékok behajtása körüli szigorú eljárás továbbra is folytatódott. Popa György adóbehajtó pénzügyigazgató úgy intézkedett, hogy minden adókerület naponta átlag harminc árverést üzjön ki.

Az árverések legnagyobb része kereskedők és iparosok ellen szól.

akiknek helyzetét súlyosítja az a körülmény, hogy nem az aránylag kisebb összegű folyó adók miatt tüzték ki az árverést, hanem a rendszerint sokkal nagyobb összegű adóhátralékok miatt. Több adóhátralékostól váratlanul öt, hat, sőt nyolc év előtti globális adóhátralékot követelnek, amelyről az adózóknak tudomásuk sem volt. Az új adóbehajtási pénzügyigazgató figyelembe veszi a méltányos kérelmeket, de most is rövid ideig tartó halasztásokat ad csupán.

A gyorsan kitűzött árverések miatt egyébként ma több tragikus eset játszódott le. Egy Vágóhid-uccai özvegyasszony ingóságaira 400 lejes adóhátraléka miatt délelőtt kilenc órára árverést üzött ki a pénzügyigazgatóság. Az idősebb asszony ma reggel megjelent a pénzügyigazgatóságon, ahol Popa György pénzügyigazgató 150 lej lefizetése ellenében elhalasztotta az árverést. A halasztásról szóló intézkedéssel a kezében hazasietett az özvegyasszony, ahol legnagyobb megdöbbenésére

üres falakat talált.

A végrehajtó időközben megjelent az adóhátralékos lakásában és értéken kívül *elárverezte az összes ingóságokat.* Az asszony kétségbeesve szaladt vissza a pénzügyigazgatóságra, ahol azonban helyzetén nem tudtak többé segíteni.

Egy másik a következő: Egy magánúszóviselő három éven keresztül állástalan volt, és képtelen volt adót fizetni. Julius hónap elsején végre elhelyezkedett egy aradi cégnél. Még meg sem melegedett új állásában, főnökéhez megérkezett a fizetésletiltási rendelet nagyszögű adóhátraléka miatt és lakásán lefoglalták ingóságait.

Miután legfőként kereskedők és iparosok ellen tüzik ki az árveréseket,

*a kereskedelmi és ipari intézmények mozdu-
dultak meg a legintenzívebben.*

A napokban egész sor küldöttség fogja Popa György adóbehajtási pénzügyigazgatót felkeresni. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara, valamint az Aradi Ipartestület küldöttségén kívül felkeresi a pénzügyigazgatót, az Aradi Ipartestület nevében *Vulcu Maxim* elnök és *Dolga Mircea* titkár. Nagyobbszámú küldöttségmeneszt ezenkívül az Aradi Háztulajdonosok Szövetsége, az Aradi Magánúszóviselők Egyesülete is.

A drákói szigorral elrendelt tömeges adóbehajtás ügyében különben érdekes nézeteltérés keletkezett az aradi pénzügyigazgatóság és az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara között. Emlékeztet, hogy az aradi kereskedelmi kamara előterjesztésére a pénzügyminiszterium rendeletet bocsátott ki, amely szerinti minden aradi kereskedő vagy iparos ellen kitűzött árverés esetében

az nappal előbb értesíteni kell az aradi kereskedelmi és iparkamarát is.

Az aradi pénzügyigazgatóság szerint a pénzügyminiszteri rendelet az új adóvégrehajtási

törvény életbeléptekor hatályát veszítette. Az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara megteszi a szükséges lépéseket, hogy ezt a rendelkezést teljes egészében újból hatályba helyezze.

Munkatársunk beszélgetést folytatott Popa György pénzügyigazgatóval, aki a következő érdekes nyilatkozatot tette:

— Újból meg kell állapítanom — mondotta — hogy a törvényes rendelkezések értelmében *köteles vagyok a legszigorúbban eljárni minden adóhátralékos szemből.* Mindenkinél kellő idő áll rendelkezésére adóját befizetni. A kivetéstől a behajtásig harminc, majd tizenöt nap áll rendelkezésére az adózónak, hogy a fizetést megkezdje. Akkor is csak jegyzőkönyvet veszünk fel. A foglalás után még mindig hosszú idő telik el, amíg az árverésekre kerül a sor.

— Ha úgy látom — folytatta a pénzügyigazgató — hogy méltánylást érdemlő eset forog fenn, ha jóindulatot látok, akkor nem zárkozom el a halasztás megadásától. Mindenkinél jogában áll, ha úgy érzi, hogy nem tudja adóját a törvény által megszabott határidőben befizetni, a pénzügyminiszteriumhoz kérvényt benyújtani, amelyben az adótartozásra vonatkozólag részletfizetési kedvezményt kér. Ezt a kérvényt az aradi pénzügyigazgatóságon kell benyújtani, miután a miniszterium elé juttatjuk. Mindenkinél azonban tudomásul kell vennie: a régi adóhátralékoknak el kell tűnnie.

— Hígyiék el — fejezte be nyilatkozatát a pénzügyigazgató — a helyzetem nem könnyű, de igyekszem feladatomat úgy teljesíteni, hogy az állam és a nagyközönség érdekeit megvédjem.

Lanyhultak a buzaárak a pénteki aradi buzapiacra

Ma jelent meg először a piacon az új árpa, amelynek minősége azonban átlag nem kilégítő. A búzával kapcsolatos kilátások annál jobbak és ha az időjárás kedvező lesz, akkor a buza minősége az eddigi várakozásokat túhaladóan jó lesz. Buzában egyelőre nincs kereslet és ez az árak lanyhulására vezetett. A tengeri szilárdabb volt, de üzlet ebben sem fejlődött ki. A mai hetipiáci árak egyébként a következők:

Zöld hagyma két köteg 1 lej, fokhagyma két köteg 1 lej, zöldborsó literje 3 lej, kelkáposzta két darab 1 lej, krumpli kg. 3 lej, szárazbab kg. 4—5 lej, zöldbab kg. 5 lej, paprika drb. 2 lej, uborka drb. 1—4 lej, kárfiolt drb. 1—3 lej, kék paradicsom drb. 10—12 lej, retek két darab 1 lej, paradicsom kg. 35—40 lej, káposzta egy fej 3—5 lej. Gyümölcsök: cseresznye 8—14 lej, meggy 7—10, földi eper 16—20, körte 7—10, málna 22—25, egres 12—16, szamóca 8—10 lej. Baromfi: Kővér liba 180—220, sovány liba 70—100, kővér kacsa 80—100, sovány kacsa 40—60, tyúk 60—80, esirke 20—50 lej páronként. Tojás 60—80 banl, lej 3 lej literje, oltott tej 8—10 lej, tejfél 20—24 lej, tehéntúró 7—8 lej, juhtúró 20—24 lej, juhsajt 16—20 lej kilogrammonként. Állatvásár: Szarvasmarha 7—8 lej, borjú 12—13 lej és sertés 14—16 lej élősúlyban. Takarmány-piac: Széna 50—55 lej, lóhere 60—70 lej, száma 25—30 lej. Gabona: Buza 500—600 lej, tengeri 170—180 lej, zab 120—240 lej és árpa 220 lej métermázsánsként.

Manometer

be mindenféle mérőműszer készítését és javítását vállalom. Kérjen ajánlatot. 2831

Gáspár műszerész Arad

Mérsékelte a helypénzt és a városi vámot

a városi taksák ügyében összeült bizottság — illetéket akarnak kivetni a kereskedők kirakatalba elhelyezett reklámokra

Az aradi városházán pénteken folytatták azokat a nagyfontosságú tanácskozásokat, amelyek a készülő új városi szabályrendeletre vonatkoznak és amelyekre nézve már csütörtökön elvi megállapodások jöttek létre. A mai tanácskozáson is Botiuc Elek dr. polgármester, valamint Reinhart Gyula, Domán Sándor, Pacuraru Brutus és Zima Tibor vettek részt. A bizottság a helypénzről szóló szabályrendelet-tervezetet és a városi vámokról szóló szabályrendeletet tárgyalta teljes részletességgel. Az értekezlet jelentősen mérsékelte a helypénzilletéket és a vámtételeket, amelyeket a mai viszonyokkal összhangba hozott.

Érdekes vita fejlődött ki a megbeszélésen a város hirdetési monopóliuma körül, amelyet annak idején egy városi szabályrendeletben fejlesztettek jövedelmi forrássá. Az új szabályrendelet-tervezet kissé messze megy a monopól szabályozásában, a mennyiben illetékek kifizetését kéri olyan hirdmények és plakátok után is, melyeket rendszerint jótékony- és sport-egyesületek helyeznek el az üzletek kirakataiban és amelyekben ezek az intézmények tea-délutánjaikat, táncmulatságaikat, stb. hirdetik. A bizottság tagjai azt az álláspontjukat fejtették ki, hogy

a város jelentéktelen jövedelem kedvéért tulajdosra bolyul a magántulajdonba, amelyben egy kereskedő kirakata nem olyan hely, amely fölött a város rendelkezhetik.

Berzovan János városi főszámvevő azonban ragaszkodott a tervezet eredeti szövegéhez, úgy, hogy a fenti pont fölött véglegesen a város közgyűlése fog dönteni.

Hétfőn az értekezlet a legfontosabb szabályrendeletet, az érték-vámra vonatkozó javaslatot fogja tárgyalni, amelyre nézve, két indítvány kerül a bizottság elé. A város elkészítette tervezetét az „ad valorem” taksák kérdésében, de az aradi Kereskedelmi és Iparkamara is tervezetet készített. A bizottság minden tagja, a javaslatok egy-egy példányát vitte el magával, hogy hétfőig kellően tanulmányozhassa úgy az egyik, mint a másik tervet.

— Arad iparosainak tiltakozó gyűlése a túl magas városi taksák ellen. Az aradi iparosok szindikátusának federáléja július 9-én, vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel, tiltakozó gyűlést tart az aradi Iparos Otthon kulturháza nagytermében, a város által tervezett taksák felemelése ellen. A gyűlésen az erre vonatkozó városi szabályrendelet tervezetét ismertetik és a sérelmes pontok orvoslására javaslatot fognak előterjeszteni. Aradváros összes iparosait ezen tiltakozó gyűlésre meghívja az ipari szindikátusok federáléja.

— A konverzió kedvezménye nem vonatkozik külföldi állampolgárra. Bucurestiből jelentik: Elvi jelentőségű döntést hoztak tegnap az igazságügyminisztériumban összeült jogi szakértők, akiket Popovici Mihály igazságügyminiszter hívott össze, annak megvitatása végett, hogy külföldi állampolgár részese lehet-e a konverzió előnyeiben. Legutóbb ugyanis az amerikai követség utján kérvény érkezett az igazságügyminisztériumba. A kérvényt egy amerikai állampolgár nyújtotta be, akinek Romániában ingatlanai vannak és, akik ezekre az ingatlanokra Romániában kölcsönöket vet fel. A kérvényező, aki román származású, annak a kérésének adott kifejezést, hogy terjesszék ki rá is a konverzió törvényben biztosított előnyöket. Az igazságügyminisztériumban összeült bizottság úgy döntött, hogy a konverziós törvény kedvezményei nem vonatkoznak olyan adósokra, akik külföldi állampolgárok, annál is inkább, mert ugyanez a törvény megvédi a külföldi hitelezők érdekeit.

STEYER-LIMOUSIN 6 hengeres 40.000 Lejért A. Kálmán R.-T.-nál Aradon
automobil kapható

Csak fontos esetekben ad devizákat az aradi Banca Nationala a külföldre utazóknak

A csehszlovák fürdőhelyekre való utazások kivételt képeznek

A Banca Nationala aradi fiókjához ma értesítés érkezett a jegybank központjától, melynek értelmében a Banca Nationala tudomására hozza az érdekelteknek, hogy külföldi utazások fedezésére csak alaposan megindokolt és föltétlenül fontos esetekben ad devizákat. A jegybanknak ez az intézkedése Mironescu helyettes pénzügyminiszternek azzal az átiratával áll összefüggésben, amelyet Mironescu a jegybank vezetőségéhez intézett. Ebben az átiratban a helyettes pénzügyminiszter rávilágít arra, hogy a kormány propagandát kezdett a romániai fürdő- és üdülő-helyek érdekében. A propaganda külföldön is megindult és a román idegenforgalom fellendítését szolgálja, ugyanakkor a kormány azonban helyesnek tartaná, ha a romániai lakosok a külföldi fürdőhelyek helyett a hazaiakat keresnék fel. A kormány tehát arra kéri a Banca Nationalat, hogy legyen segítségére a kormánynak ennek az akciónak a keresztvitelében és hogy ebből a célból a külföldre utazóknak csak rendkívül fontos esetekben és ekkor is csak kis összegekben utaljon ki devizákat. Így tehát külföldi üdülő- és fürdő-helyek látogatása a romániai lakosok számára ma már szinte elképzelhetetlen fogalom. Kérdés azonban, hogy az érdekelt és a Banca Nationala intézkedése következtében károsodást szenvedő államok nem-e fogják ellenintézkedésekkel megakadályozni, hogy polgáraik romániai fürdőket látogathassanak.

Itt írjuk meg, hogy a fenti szabály kivételt képeznek a csehszlovákiai fürdők, amelyeknek látogatására ugyanis kompenzációs alapon megegyezés jött létre a Banca Nationala és a csehszlovák Nemzeti Bank között. Legutóbb **Karlsbad polgármestere memorandumot intézett a román kormányhoz és a Banca Nationalához, amelyben kifejtette, hogy azok, akik ezt a fürdőt látogatják, azt tisztán egészségügyi szempontokból teszik, amit legjobban tud tanúsítani Vaida miniszterelnök, aki maga is éveken át gyakorló orvos volt Karlsbadban.** A memorandumra a karlsbadi városi tanács azt a választ kapta, hogy a kérdést csak kompenzációs alapon lehet megoldani, annál is inkább, mert a csehszlovák-román kereskedelmi mérleg legutóbb is Románia szempontjából passzívan zárult. A csehszlovákiai fürdőhe-

lyeknek sikerült megállapodást kötniök egy ottani vállalatnál 1000 vaggon román tengeri vásárlására vonatkozólag, amihez a cseh Nemzeti Bank is hozzájárult. Így tehát Csehszlovákia tengeri vásárló Romániától, ennek ellenében viszont a Banca Nationala minden olyan személynek, aki cseh fürdőhelyre utazik, **öt ezer cseh koronáról** csekket bocsát rendelkezésére, amelyet azonban csak a csehszlovák fürdőhelyen lehet beváltani. Ha egy házaspár — tehát két személy — kíván utazni, akkor természetesen 10.000 cseh koronás csekke tarthat igényt.

= Az aradi Munkakamara július 16-án tartja első közgyűlését, amelynek napirendjén a kamara költségvetése és az aktuálisabb munkásproblémák letárgyalása szerepel. Értesülésünk szerint, a költségvetés összege meghaladja a két millió lejt. A munkásproblémák letárgyalása közé a nyolc órás munkaidő bevezetése és a munkanélküliség helyi leküzdésének kérdése tartozik.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZOMBAT, JULIUS 8.

Bukarest 13: Vegyes lemezek. 14.15: Könnyű lemezek. 18: Sibiceanu zenekar. 20.20: Gramofon. 21: Katonazene. 22.20: Vendéglői zene. — **Budapest I. 7.45:** Torna. Utána: Polydor—Brunswick gramofonlemez. 5.45: Hírek. 11: 1. Qarai: „Az obsitos”. 2. A legcsendesebb sport (horgászás). Felolvasás Közben Odeon—Parlophon gramofonlemez. 13: Déli hangverseny. 13.05: Nyári Rudi és cigányzenekara. 13.30: Hírek. 2.30: Odeon—Parlophon gramofonlemez. 5: A Rádióélet meséiről. 5.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 6: „Brahms”. Sebastyén Ede előadása. 6.30: Lőszonczl. Schweitzer Oszkár szalonzenekara. 7.35: Mit üzen a rádió. 8.20: Bodán Margit magyar nótákat énekel Rácz Béla és cigányzenekarának kíséretével. 9.45: „Nevető spányolok”. Két egyfelvonásos. Majd: Bachmann jazz. — **Budapest II. 7.35:** Polydor—Brunswick gramofonlemez. — **Bécs. 12.30:** Alpesti dalok, lemezek. 13: Rádiózenekar. 16.15: Antipa bukaresti egyetemi tanár előadása a Duna deltájáról. 16.45: Weingartner: Az ut, dalkikus Carmen Studer verseire. 18.30: Fürdőzene Hofgasteinből. 20.30: Gramofonkabaré. 21: Hangkép hangosfilmről. 23.15: Rádiózenekar. — **Belgrád. 12:** Gramofon. 12.20: Gramofon. 13.05: Rádiózenekar. 19: Gramofon. 20: Népzene. 21: Tréfás félóra. 21.30: Rimszkij-

Korszakov hangverseny. 23.30: Cigányzene. — **Kassa. 12.30:** Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 29.20: Gramofon. — **Milano. 17.40:** Gramofon. 20: Dal- és tánclemez. 21: Beszélőújság, gramofon. 21.45: Háromfelv. opera. — **Mor. Ostrava. 12:** Könnyű zene. 13.30: Fuvós paraszzenekar. 18.45: Gramofon. 19.25: Schrammelzene dalokkal. — **Pozsony. 19.25:** Gramofon. 21.25: Tarka est. — **Rádió Páris. 21.15:** Planquette: A cornevillei hangrögök, operett. — **Svájc. Aleman adó. 18:** Hárifajáték. 18.30: Rádiózenekar. 20: Zürichi hangverseny. 20.20: Gramofon. 20.30: A berni munkászenekar indulóhangversenye. 22.45: A berni mandolinkör és tessini énekhar hangversenye. 23.25—24: Táncczene.

VASÁRNAP, JULIUS 9.

Bucuresti. 12: Könnyű zene. 13: Szimfónikus gramofon. 13.40: Könnyű lemezek. 18: Marcu-zenekar. 19.15: Marcu-zenekar. 20.20: Táncclemez. 21: Rádiózenekar. 22.25: Georgescu Lisette bécsi dalokat énekel. — **Budapest I. (550 m.) 10.15:** Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Róm. kath. istentisztelet. — **Szünetben:** „Rádiókronika”. Elmondja Papp Jenő. 3: His Master's Voice gramofonlemez. 4.45: Néprajzi közvetítés. Úszódról. Vezető: Paulini Béla. 5.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. — **Majd:** Bura Sándor és cigányzenekara. 7: Elbeszélés. 7.30: A Székesfehérvári Zenekar Strauss János-estje a városigeti iparcarnok előtti zenepavilonból. 9.30: „A gyermek nyilatkozik”. Stella Adorján vidám csevegése. 10: Pontos időjelzés, hírek, sporteredmények. — **Majd:** Berend Endre szalon- és jazz zenekara. 12: Aradi Farkas Sándor és cigányzenekara a Bodó-kávéházból. 11.15—12.30-ig: A bécsi rádióállomás részére Bura Károly és cigányzenekara. — **Budapest II. 4—4.45:** Odeon-Parlophon gramofonlemez. — **Bécs. 9.25:** Gramofon. 11.10: John Elemér bariton hangversenye. 12.25: A bécsi szimfónikusok hangversenye. 13.45: Rádiózenekar. 16.35: Dvorzák: F-moll trió. 17.45: Rádiózenekar. 20.20: Katonakamagok, mint zeneszerzők. 21.45: Lecnavallo: Bajazzók, opera. 23.15: Bura Károly és cigányzenekara. — **Belgrád. 12:** Gramofon. 13: Gramofon. 13.30: Rádiózenekar. 17: Gramofon. 17.30: Népdalok cimbalmon. 17: Gramofon. 20: Strejevic Jakov fuvolaművész játéka. 20.30: Népdalok. — **Berlin. 16.45:** Katonazene. 20.30: Mozart B-dur divertimento fuvósokra. 23—2-ig: Táncczene. — **Brünn. 11:** Mann Ingo dalokat és áriákat ad elő. 12: Luhacsvics fürdő zenekara. 13.05: Fuvós paraszzenekarok hangversenye. 18.30: Fuchs Liza zongorázik. 19: Német dalok. Lévy Gyula cimbalmozik. 22: Rádiózenekar. — **Lepzig. 7.20:** Könnyű zene. 13: Déli zene. 16: Kardalok. 17: Katonazene. 18.30: Zenés rádiókép. 19.30: Beethoven: a-dur hegedű- és zongoraszonáta. 21.05: Lehár: Cigányszerzem, operett. — **Majd:** Táncczene. — **Milano. 13.30:** Rádiózenekar. 14.30: Szórakoztató zene. 17.30—19.15: Vegyes zeneszámok. 21.30: Wolfi—Ferrari: Sly, háromfelvonásos opera. — **Mor. Ostrava. 11:** Széles népdalok. — **Varsó. 13.15:** A szimfónikusok iskolái hangversenye. 17.30: Karin énekesnő előadása. 18.15: Népszerű könnyű zene. 21: Lehár-est.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LAKÁS.

ÉLADO a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. 800

EGYSZOBAS, konyha-lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

HÁROMSZOBAS és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

ELSORENDÚ modern tölgyhálo (Lengyel-téle), ónémet tölgyes ebédlő, gyári szalmira divány-takaró, eladó, volt Teleky-u. 82. 2478

ELADÓK teljesen jókarban levő nő ruhák, kabátok, cipők, stb. Megtekinthető d. u. 2—4. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2878

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

12 személyes ezüst evőeszközök, hat személyes alpaca evőeszköz, Schöberl ágy, Pathefon, zongorák, antik szalon-garnitúra, keleti és gyári szőnyegek, teljes szobaberendezések, egyes butordarabok, antik órák, ezüsttárgyak, márkás porcellánok, írógép, sakktárgyak, étkező service, fali vitrinek, antik fotel, stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete Str. Horia (Széchenyi-utca) 1. Neuman-palota

KERESÜNK sürgősen megbízóink részére hazai és keleti perzsaszőnyegeket, gépszőnyegeket, rövid keresztúros zongorákat, ezüsttárgyakat, márkás porcellán, festményeket, írógépet, varrógépet. — Eladó gyönyörű antik garnitúra, antik vitrin, óra, trümo, antik poharak, vitrintárgyak, dísztárgyak, 6 szem. porcellán service, 3x4 gépszőnyeg, festmények, modern ebédlő, háló, konyhabutor, jég-szekrény. „ARS” bizom. üzlet Arad, Str. Eminescu 30. (Ortutay-palota).

INGATLAN.

BELVAROSI kisebb bérházat keresek megvételre! Címeket: Felszig, Fekete Bárány. 2470

KÉTSZOBAS magánház eladó vagy bérbeadó, üzletnek is. Arad-Pusztai Buzsák, Str. Petru Maior 12., Pécskai vasúti vonalhoz közel. 2471

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISEG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS A „COMISIO” Hálósobák 3500 lejtől, ebédjök 6000 lejtől, ebéd, 16 kredencek 1800. urt szobák, írda berendezések, modern konyha kredenc 850. granitúrák 1000 lejtől, réz-ágyak, rugany és párna matracok, sodronvok, zongorák, 0-as és 2-es kaszák, Singer varrógépek, vaságvak, valódi és belföldi perza szőnyegek, légszékrek, festmények, porcellánok Ezüstöt, aranyat, brilliánt a legmagasabb nappi áron veszünk készpénzért. — Zalogtár-nyakra, legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt temesvári Zalogház folyósítja Meghosszabbításokat a legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz-üzlet Bul. Reș. Maria 13. Dacia kávéház mellett

Hirdessen a 49 éve
fennálló
„Aradi Közlöny”-ben